

Přehřáté a nedostatečně připravené: Zkušenosti Evropanů se změnou klimatu

Zpráva EEA

**Evropská agentura pro
životní prostředí**

Kongens Nytorv 6 Systémové požadavky
1050 Kodaň K
Dánsko
Tel.: +45 33 36 71 00
Internetové stránky: eea.europa.eu
Dotazy: eea.europa.eu/dotazování

Eurofound
Nadace Eurofound
Wyattville Road, Loughlinstown, Spojené státy
D18 KP65
Irsko
Tel.: +353 1 2043100
Internetové stránky: www.eurofound.europa.eu
Dotazy: information@eurofound.europa.eu

Právní upozornění

Obsah této publikace nemusí nutně odrážet oficiální stanoviska Evropské komise nebo jiných orgánů Evropské unie. Evropská agentura pro životní prostředí ani žádná osoba či společnost jednající jejím jménem nenese odpovědnost za případné použití informací obsažených v této zprávě.

Oznámení o brexitu

Produkty, internetové stránky a služby EEA mohou odkazovat na výzkum provedený před vystoupením Spojeného království z EU. Výzkum a údaje týkající se Spojeného království budou obecně vysvětleny pomocí terminologie, jako jsou: 'EU-27 a Spojené království' nebo 'EEA-32 a Spojené království'. Výjimky z tohoto přístupu budou vyjasněny v souvislosti s jejich používáním.

Politika zveřejňování

V zájmu ochrany životního prostředí podporuje Evropská agentura pro životní prostředí pouze digitální publikace. Naše publikace netiskneme.

Oznámení o autorských právech

© Evropská agentura pro životní prostředí, 2026; © Eurofound, 2026

Tato publikace je vydávána pod licencí Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>). To znamená, že je lze bez předchozího povolení bezplatně znovu použít ke komerčním nebo nekomerčním účelům za předpokladu, že EHP je uznán jako původní zdroj materiálu a že původní význam nebo sdělení obsahu nejsou zkresleny. Pro jakékoli použití nebo reprodukci prvků, které nejsou ve vlastnictví Evropské agentury pro životní prostředí, může být nutné získat povolení přímo od příslušných držitelů práv.

Více informací o Evropské unii je k dispozici na [adrese https://european-union.europa.eu/index_en](https://european-union.europa.eu/index_en).

Lucembursko: Úřad pro publikace Evropské unie, 2026

ISBN 978-92-9480-755-7

ISSN 1977-8449

doi: 10.2800/6087030

Obálka: EHP

Fotografie na titulní straně: © Přizpůsobeno ze služby Adobe Stock

Uspořádání: Eworx/EHP

Obsah

Potvrzení.....	4
Klíčová sdělení.....	5
Shrnutí.....	6
1 Úvod.....	8
2 Dopady související s klimatem vnímané respondenty.....	10
3 Obavy z budoucích dopadů změny klimatu.....	13
4 Opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu hlášená respondenty.....	14
4.1 Odolnost na úrovni domácností.....	15
4.2 Opatření na posílení odolnosti vnímaná v oblastech respondentů.....	18
4.3 Rozdíly mezi městskými a venkovskými respondenty.....	20
5 Rozdíly mezi skupinami respondentů.....	23
5.1 Finanční prostředky domácností.....	23
5.2 Věk.....	26
5.3 Pohlaví.....	29
5.4 Domácí vlastnictví.....	30
5.5 Osvědčený zdravotní stav.....	32
6 Závěry a příležitosti k akci.....	37
6.1 Potřeba široké implementace adaptačních řešení.....	37
6.2 Řešení tepla jako nejrozšířenějšího rizika pro zdraví a pohodu.....	37
6.3 Podpora odolnosti domácností.....	38
6.4 Ochrana zranitelných skupin.....	38
Zkratky.....	40
Odkazy.....	41
Příloha 1 Elektronický průzkum Život a práce v EU 2025 – otázky analyzované ve zprávě.....	45

Dokument vypracovaný Pierrem Dieumegardem pro [Eŭropo-Demokratio-Esperanto](#)

Účelem tohoto "prozatímního" dokumentu je umožnit více lidem v Evropské unii, aby se dozvěděli o dokumentech vypracovaných Evropskou unií (a financovaných z jejích daní).

Pokud nejsou k dispozici žádné překlady, jsou občané z rozpravy vyloučeni.

Tento dokument existoval pouze v angličtině, ve formátu pdf. Z původního souboru jsme vytvořili odt-soubor, připravený softwarem Libre Office, pro strojový překlad do jiných jazyků. Výsledky jsou nyní k dispozici [ve všech úředních jazycích](#).

Je žádoucí, aby správa EU převzala překlady důležitých dokumentů. „Důležitými dokumenty“ nejsou pouze právní předpisy, ale také důležité informace potřebné ke společnému přijímání informovaných rozhodnutí.

Aby bylo možné diskutovat o naší společné budoucnosti společně a umožnit spolehlivé překlady, mezinárodní jazyk esperanto by bylo velmi užitečné, protože jeho jednoduchost, pravidelnost a přesnost.

Kontaktujte nás:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:kontakto@europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Potvrzení

Evropská agentura pro životní prostředí (EEA) a Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound) děkují partnerům EEA z Evropské informační a pozorovací sítě pro životní prostředí (členské země EEA), Generálního ředitelství Evropské komise pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví, Regionální kanceláře Světové zdravotnické organizace pro Evropu, Mezinárodní organizace pro migraci a Evropského klastru pro klima a zdraví za jejich cenné příspěvky a příspěvky.

Klíčová sdělení

- Tato zpráva vychází z on-line průzkumu mezi více než 27 000 respondenty z 27 evropských zemí a představuje zkušenosti respondentů s dopady změny klimatu, jejich obavy ohledně budoucích dopadů a opatření na zvýšení odolnosti, která přijali doma a pozorovali ve svých čtvrtích.
- Více než 80 % respondentů průzkumu uvedlo, že v posledních pěti letech byli postiženi alespoň jedním problémem souvisejícím s klimatem (teplo, záplavy, přírodní požáry, nedostatek vody, vítr, komáři / kousnutí klíštětem). Nejčastěji uváděným problémem bylo teplo: téměř polovina respondentů se cítila příliš horká doma, v práci nebo v místě vzdělávání, zatímco více než 60 % respondentů uvedlo, že se ve svém okolí cítí příliš horko.
- Více než 52 % respondentů bylo velmi nebo docela znepokojeno extrémně vysokými teplotami v budoucnosti a 48 % se cítilo velmi nebo docela znepokojeno přírodními požáry. Ženy, nejmladší respondenti (ve věku 16–29 let) a respondenti z jižní a střední a východní Evropy jsou skupinami, které jsou nejvíce znepokojeny budoucími dopady změny klimatu.
- Jeden z pěti respondentů neměl zavedeno žádné opatření pro domácnost, které bylo uvedeno v průzkumu a jehož cílem bylo chránit před extrémním počasím (např. stínění, klimatizace nebo větrání, ochrana před povodněmi, odvádění dešťové vody, pojištění proti extrémnímu počasí, záložní systém napájení a nouzové vybavení).
- V dopadech na klima, které respondenti pociťují, a ve vykázaných opatřeních na zvýšení odolnosti existují značné regionální rozdíly. Dopady změny klimatu zaznamenali nejvíce respondenti v jižní a střední a východní Evropě. Z regionálního hlediska byla skupina s nejnižším procentem respondentů, kteří uvedli dopady na klima i přítomnost opatření vedených orgány uvedených v průzkumu, ze severní Evropy.
- Více než 38 % všech respondentů uvedlo, že si v létě nemohou dovolit dostatečně chladit svůj domov; podíl respondentů, kteří se potýkali s finančními potížemi, se zvýšil na 66 %.
- Vyšší procento méně bohatých respondentů, nájemců nebo osob ve špatném zdravotním stavu uvedlo, že mají dopady na klima ve srovnání se všemi ostatními respondenty. Zároveň méně respondentů z těchto skupin uvedlo, že přijali opatření ke zvýšení odolnosti domácností vůči změně klimatu nebo že ve svém sousedství zavedli opatření pod vedením orgánů.
- Zajištění dobrých životních podmínek a prosperity evropské společnosti v rychle se měnícím klimatu vyžaduje rozsáhlé provádění opatření pro předcházení dopadům změny klimatu a přípravu na ně, cenovou dostupnost opatření na podporu odolnosti na úrovni domácností a spravedlivé rozdělení adaptačních opatření vedených orgány.

Shrnutí

Probíhající změna klimatu jako hrozba pro prosperitu a dobré životní podmínky v Evropě

Změna klimatu představuje rostoucí hrozbu pro zdraví, dobré životní podmínky a prosperitu evropské společnosti. Extrémní jevy související s klimatem – jako jsou vlny veder, lesní požáry, povodně nebo sucha – jsou s postupujícím globálním oteplováním stále častější a intenzivnější.

Evropské a vnitrostátní rámce politiky zdůrazňují naléhavou potřebu přizpůsobení se změně klimatu a účinného řízení rizik souvisejících s klimatem pro obyvatelstvo a hospodářství. Nebylo však příliš posouzeno, do jaké míry byla provedena opatření ke zlepšení odolnosti EU vůči změně klimatu, zejména ve vztahu k jednotlivým domácnostem.

Tato zpráva byla vypracována společně Evropskou agenturou pro životní prostředí (EEA) a Evropskou nadací pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound) a vychází ze zjištění online průzkumu. Zkoumá zkušenosti s dopady souvisejícími s klimatem, opatření v oblasti odolnosti přijatá doma, vnímání prováděných místních opatření a obavy ohledně budoucích dopadů u vzorku Evropanů.

Rozsáhlé zkušenosti s dopady souvisejícími s klimatem a velké obavy o budoucnost

Čtyři z pěti respondentů průzkumu uvedli, že se v posledních pěti letech (2020–2025) potýkali alespoň s jedním z těchto problémů souvisejících s klimatem: nepohodlné teplo, povodně, požáry, nedostatek vody, poškození větrem nebo častější kousnutí hmyzem. Mnoho respondentů rovněž vyjádřilo obavy ohledně budoucích dopadů na klima, přičemž přibližně polovina z nich se potýká s vysokými obavami z horka a lesních požárů. Skutečnost, že vysoké procento respondentů uvedlo, že se v minulosti setkalo s dopady a obavami v budoucnosti, poukazuje na potřebu učinit více pro přizpůsobení se změně klimatu.

Indikace nedostatečné připravenosti na úrovni domácností v Evropě

Průzkum zkoumal opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu v domácnostech respondentů. Více než polovina respondentů uvedla, že žádné z opatření na ochranu před dopady změny klimatu uvedených v průzkumu nezavedla. O něco více než 22 % respondentů nemělo žádné z uvedených opatření doma. Opatření proti teplu – nejčastěji uváděný problém – zahrnují stínění (podle 49 % respondentů), izolaci střechy/stěny (48 %) a klimatizaci nebo větrání (32 %).

Více než 40 % respondentů uvedlo, že mají pojištění domácnosti pokrývající extrémní povětrnostní jevy. Mnohem nižší procento respondentů má připraveny nouzové sady (14 %) nebo zabezpečený přístup k záložnímu zdroji napájení (8 %). Aby se evropská společnost dostatečně přizpůsobila, musí se domácnosti stát odolnějšími díky větší informovanosti o opatřeních prováděných doma, přístupu k nim a jejich větší cenové dostupnosti.

Neinfrastrukturní charakter místních adaptačních opatření

Nejčastěji uváděnými místními opatřeními, která respondenti identifikovali, byla varování nebo výstrahy týkající se extrémního počasí (57 %), osvětové kampaně o rizicích a opatřeních, která je třeba přijmout v případě extrémního počasí (43 %), a omezení spotřeby vody během období sucha (42 %). Celkově 36 % respondentů uvedlo, že zaznamenali výsadbu stromů nebo zlepšení přístupu k zeleným plochám ve své oblasti.

Místní protipovodňová opatření a poskytování chladicích středisek nebyly hlášeny jako běžně pozorované. Tento přehled adaptačních opatření vedených orgány, založený na vnímání respondentů, naznačuje, že je třeba, aby opatření zaměřená na chování doprovázela opatření pro přizpůsobení se změně klimatu více založená na infrastruktuře.

Nerovnoměrné dopady a nestejná odolnost

Některé z dopadů na klima, které respondenti uvedli, se neúměrně dotkly některých skupin. Například čtyřikrát více respondentů z domácností s nejnižšími finančními prostředky mělo problémy s přístupem k nezávadné a čisté vodě (15 % oproti 4 %). Obdobně bylo požáry a souvisejícím kouřem postiženo dvakrát více než respondentů z domácností s nejvyššími finančními prostředky (11 % ve srovnání s 5 %). Dvě třetiny těch, kteří mají potíže s penězi, nebyly schopny udržet svůj domov v létě dostatečně chladný, ve srovnání s více než 9 % těch, kteří vydělali peníze, se setkali buď velmi snadno nebo snadno.

Nejmladší respondenti a ženy se objevili jako skupiny nejvíce znepokojené budoucími dopady změny klimatu. Naproti tomu u nájemců byla ve srovnání s vlastníky domů menší pravděpodobnost, že budou mít doma zavedena opatření na zvýšení odolnosti. V neposlední řadě respondenti se špatným zdravotním stavem, u nichž bylo provedeno sebehodnocení, uvedli, že jsou dopady změny klimatu postiženi více a zároveň je u nich menší pravděpodobnost, že budou mít doma zavedena opatření k zajištění odolnosti, než u respondentů se špatným zdravotním stavem, u nichž bylo provedeno sebehodnocení.

Aby byla zajištěna sociální spravedlnost v oblasti odolnosti vůči změně klimatu, je nezbytné navrhnout adaptační strategie, které ochrání všechny lidi, zejména nejzranitelnější skupiny.

O průzkumu

Zpráva vychází z údajů shromážděných prostřednictvím každoročního [elektronického průzkumu nadace Eurofound „Život a práce v EU“](#). V roce 2025 zahrnoval průzkum soubor otázek týkajících se dopadů změny klimatu pociťovaných v minulosti, obav o budoucnost a opatření v oblasti odolnosti. Analýza odpovědí na tyto otázky v této zprávě je součástí činnosti [Evropského střediska pro sledování klimatu a zdraví](#) na podporu evropských politik přizpůsobení se změně klimatu se zaměřením na zdraví a dobré životní podmínky.

Na on-line průzkum odpovědělo 27 000 lidí z 27 evropských zemí. Vzorek však není plně reprezentativní pro evropskou populaci (viz rámeček 1.1). K řešení tohoto problému byly zavedeny poststratifikační váhy, které odrážejí rozložení klíčových demografických údajů – jako je pohlaví, věk, vzdělání a stupeň urbanizace – v obecné populaci. Výsledky však nelze zobecnit na celou evropskou populaci a zjištění se týkají pouze respondentů.

Zjištění však poskytují cenné poznatky o zkušenostech a perspektivách respondentů a mohou přispět k pochopení obav souvisejících s klimatem a adaptačního chování.

1 Úvod

Podle evropského posouzení klimatických rizik (EUCRA) již existuje několik kritických klimatických rizik pro zdraví lidí, zastavěné prostředí, infrastrukturu a ekosystémy v Evropě. Pokud nebudou nyní přijata rozhodná opatření, většina zjištěných klimatických rizik by mohla do konce tohoto století dosáhnout kritické nebo katastrofické úrovně (EEA, 2024a). Řízení současných a budoucích klimatických rizik je v politice EU uznáno jako zásadní pro zachování prosperity Evropy a kvality života jejích obyvatel (EK, 2021; Evropská komise, 2024).

Názory evropských občanů na změnu klimatu jsou pravidelně posuzovány prostřednictvím průzkumů, jako je Eurobarometr o změně klimatu, který se koná každé dva roky (např. EK, 2025a), a každoroční průzkum klimatu Evropské investiční banky (EIB) (např. EIB, 2024). Tato společná zpráva EEA/Eurofound poskytuje další pohled na tento soubor znalostí tím, že prezentuje zjištění on-line průzkumu s více než 27 000 účastníky ve 27 členských státech EU (viz rámeček 1.1).

Konkrétně tato zpráva poskytuje přehled o typech dopadů souvisejících s klimatem, které respondenti zažili osobně nebo byli svědky toho, kde žijí. Představuje rovněž jejich obavy související s klimatem do budoucna. A co je nejdůležitější, zpráva nabízí první celoevropský přehled vnímaného provádění opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu – jak těch, která uvedli respondenti na úrovni domácností, tak jejich připomínek k opatřením prováděným orgány. Vzhledem k tomu, že je však založen na údajích, které respondenti sami uvedli, a na dojmech respondentů, měl by být považován spíše za lakmusový test než za systematický soupis úsilí o přizpůsobení se změně klimatu.

Předpokládá se, že tento obraz vnímání kolektivní odolnosti EU vůči měnícímu se klimatu pomůže zaměřit úsilí v rámci nedávného a probíhajícího politického vývoje, jako je strategie Evropské unie připravenosti (EK, 2025b) a připravovaný evropský integrovaný rámec pro odolnost vůči změně klimatu a řízení rizik. Rozdělení výsledků podle zeměpisné oblasti a socioekonomické skupiny umožňuje pochopit, která místa a lidé jsou nejvíce ohroženi a vyžadují nejnaléhavější opatření.

Rámeček 1.1

O průzkumu

Od roku 2020 provádí nadace Eurofound každoročně rozsáhlý elektronický průzkum Život a práce v EU. Původně byl navržen tak, aby posoudil dopad pandemie COVID-19 na životní a pracovní podmínky lidí v celé Evropské unii (EU). Od roku 2022 byl tematický rozsah elektronického průzkumu rozšířen tak, aby bylo možné měřit dlouhodobé důsledky pandemie, války na Ukrajině a rostoucích životních nákladů.

Průzkum se v roce 2025 zaměřil na klima a životní prostředí. Zahrnovala otázky týkající se zkušeností lidí s dopady změny klimatu, obav z budoucích rizik a opatření k zajištění odolnosti, která respondenti přijali nebo která pozorovali ve své oblasti.

Elektronický průzkum využívá přístup založený na výběru vzorků bez pravděpodobnosti, který je založen především na online náboru prostřednictvím cílených reklam na sociálních médiích a je doplněn výběrem vzorků sněhové koule. Výsledný vzorek nereprezentuje obecnou populaci. Respondenti z předchozích kol průzkumu jsou navíc zváni k účasti na následných vlnách. Jako takový je panel pravidelně aktualizován, ale nereprezentativní.

V zájmu zlepšení reprezentativnosti průzkumu bylo použito vážení po stratifikaci, aby byl vzorek sladěn s demografickým složením obyvatelstva EU-27 a každého jednotlivého členského státu. V roce 2025 byly váhové faktory založeny na pohlaví, věku, úrovni vzdělání a regionu.

V období od 1. dubna do 4. června 2025 byly v rámci elektronického průzkumu shromážděny odpovědi přibližně 27 000 účastníků z 27 členských států EU. Z nich 16 500 bylo vracejících se panelových respondentů a 10 500 bylo nově přijato prostřednictvím sociálních médií (včetně reklam na Instagramu a Facebooku, jakož i organických příspěvků). Pro každou zemi byl stanoven minimální cíl 500 respondentů, kterého dosáhla většina členských států s výjimkou Kypru, Lucemburska a Malty. Čtrnáct zemí mělo více než 1 000 respondentů.

Průzkum shromáždil informace o charakteristikách respondentů (věk, pohlaví, funkční období, snadnost vyjít s penězi, sebehodnocení zdraví, typ domácnosti a také zeměpisná poloha a stupeň urbanizace). Tyto informace umožnily porovnat odpovědi mezi různými skupinami. Zpráva obsahuje popisné statistiky. Byly však také provedeny regresní analýzy, aby se otestovalo, zda byly rozdíly statisticky významné a platné po kontrole dalších charakteristik respondentů. V této publikaci jsou uvedeny pouze takto ověřené výsledky.

Přístup založený na výběru vzorků bez pravděpodobnosti znamená, že popisné statistiky by neměly být považovány za přesné bodové odhady pro celou populaci EU, a to navzdory demografickému vážení. Zjištěné vztahy, mechanismy a trendy jsou však statisticky platné a přenositelné.

Více informací o průzkumu naleznete [zde](#).

2 Dopady související s klimatem vnímané respondenty

V průzkumu byli respondenti dotázáni, jaké vybrané dopady na klima ⁽¹⁾ zažili v posledních pěti letech (viz příloha 1). Odpovědi zachycují vnímání účastníků a mohou zahrnovat dopady s více příčinami, které nelze přičítat výhradně změně klimatu. S ohledem na tuto skutečnost 80,5 % respondentů uvedlo, že zažilo alespoň jeden dopad od těch, kteří byli uvedeni v průzkumu, jak je znázorněno na obrázku 2.1. Z geografického hlediska byly respondenty z jižní a střední a východní Evropy skupiny s nejvyšším procentem lidí, kteří uvedli, že zažili alespoň jeden dopad na klima, a to 86,1 %, resp. 85,3 %.

Tato zjištění jsou v souladu s výsledky posledního průzkumu EIB, v němž 80 % respondentů v EU uvedlo, že v posledních pěti letech zažili alespoň jednu extrémní povětrnostní událost (EIB, 2024). Vysoký podíl respondentů z jižní Evropy postižených různými dopady změny klimatu rovněž odráží zjištění zvláštního průzkumu Eurobarometr o změně klimatu z roku 2025 (EK, 2025a). Dále podporuje důraz, který agentura EUCRA (EEA, 2024a) klade na kritickou naléhavost řešení klimatických rizik v tomto regionu.

Hlavním dopadem na klima, s nímž se respondenti průzkumu setkali, bylo teplo. V posledních pěti letech se 49,7 % respondentů průzkumu cítilo doma příliš horko, 46,8 % na pracovišti nebo v místě vzdělávání a 60,7 % mimo své okolí. To naznačuje, že klíčovým způsobem, jak snížit dopady tepla na zdraví, dobré životní podmínky a produktivitu lidí, je zajistit, aby budovy EU a širší životní a pracovní prostředí byly odolné vůči teplu (Martinez et al., 2025; EEA, 2022a).

Celkově 34 % respondentů uvedlo vnímaný nárůst komárů nebo kousnutí klíšťaty za posledních 5 let. Množství vektorů, délka období kousání a pravděpodobnost přenosu onemocnění jsou ovlivněny měnícím se klimatem (EEA, 2022a). Procento těch, kteří zažili více kousnutí, bylo nejvyšší v jižní a střední východní Evropě (obrázek 2.1), včetně Kypru (60,9 %), Řecka (59,0 %) a Chorvatska (57,7 %).

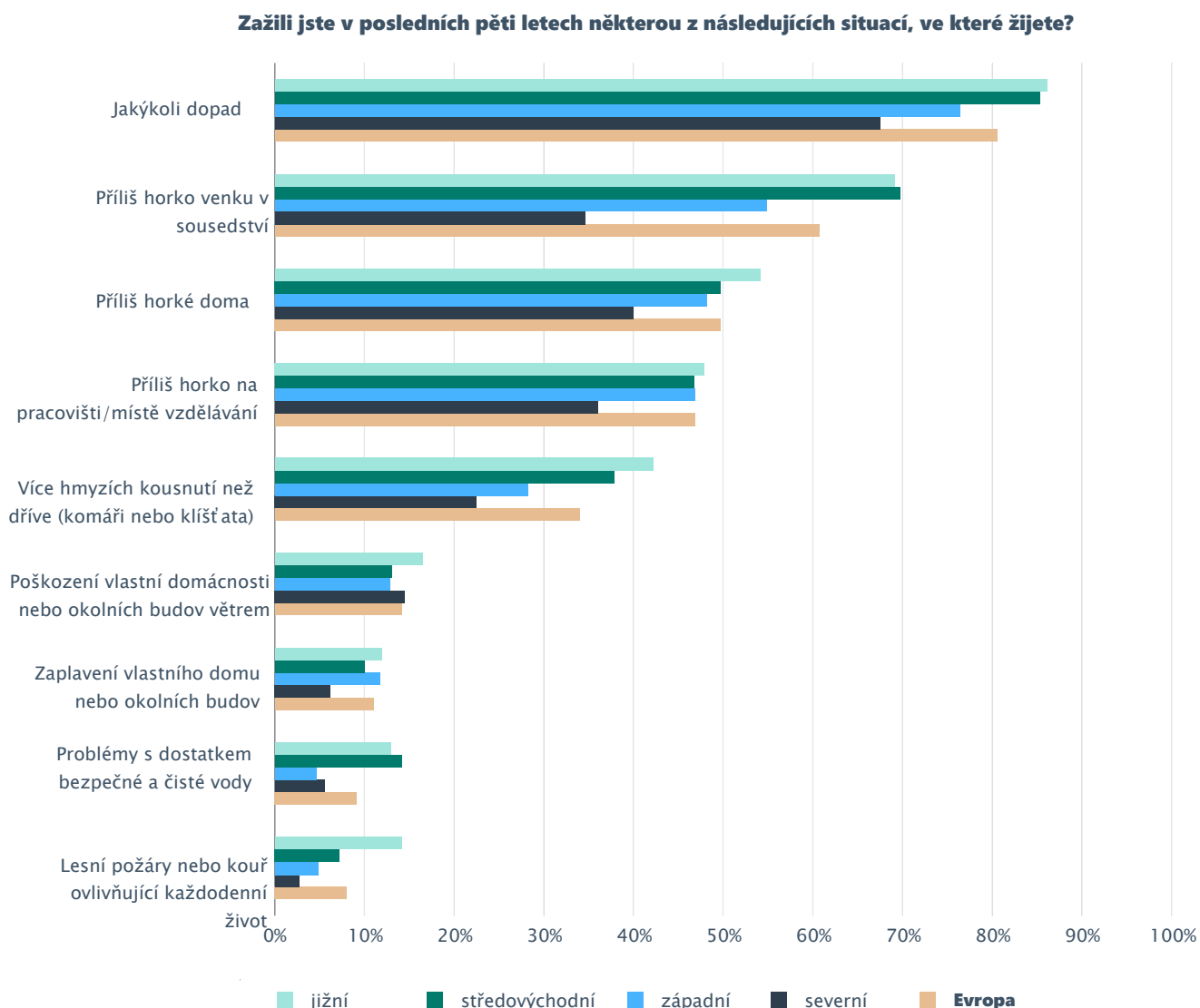
To je znepokojivé z hlediska veřejného zdraví, neboť v těchto zemích je potvrzen výskyt invazivních komárů druhu Aedes (ECDC, 2025), kteří mohou přenášet horečku dengue, ziku a chikungunya. Mají také nativní komáry Culex pipiens (ECDC, 2023), kteří jsou schopni šířit západonilskou horečku.

Škody způsobené větrem na okolních obytných domech nebo budovách zaznamenalo za posledních 5 let 14,1 % respondentů. Kromě toho všechny ostatní dopady na klima zaznamenala přibližně desetina respondentů (viz obrázek 2.1).

Mezi jednotlivými zeměmi byly značné rozdíly, pokud jde o procento respondentů, kteří tyto dopady zaznamenali. Například zkušenosti s poškozením domů nebo budov v okolí větrem byly nejrozšířenější v Irsku (43,3 % respondentů), ale také v Chorvatsku (29,4 %) a Maďarsku (26,6 %).

1 Seznam dopadů na klima zahrnutý do průzkumu není vyčerpávající. Byla sestavena nadací Eurofound a agenturou EEA ve spolupráci s partnerskými organizacemi Evropského střediska pro sledování klimatu a zdraví. Seznam se řídil zjištěnými riziky pro prosperitu a dobré životní podmínky evropského obyvatelstva spojenými se změnou klimatu (EEA, 2024a; EEA, 2025c). Při konečném výběru položek, které mají být zahrnuty, byla zohledněna délka průzkumu.

Obrázek 2.1 Procento respondentů, kteří zažili dopady změny klimatu ve své oblasti, podle evropských regionů

Poznámky: Zeměpisná seskupení použitá v tomto grafu a v následujících grafech jsou následující: střední a východní Evropa (Bulharsko, Česko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Slovensko); severní Evropa (Dánsko, Estonsko, Finsko, Irsko, Lotyšsko, Litva a Švédsko); jižní Evropa (Kypr, Chorvatsko, Řecko, Itálie, Malta, Černá Hora, Portugalsko, Slovinsko a Španělsko); západní Evropa (Belgie, Francie, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Rakousko a Švýcarsko).

Výsledky průzkumu pro jednotlivé země lze nalézt v [interaktivním prohlížeči](#).

Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound, 2025.

Požáry a jejich kouř nejčastěji zažívali respondenti z Řecka (41,1 %), Portugalska (35,2 %) a Kypru (20,3 %) ve srovnání s průměrem 8 % v celé Evropě. Procento respondentů, kteří zažili povodně v posledních 5 letech, odráželo strukturu rozsáhlých povodní během této doby. Například mnohem vyšší procento respondentů v Rakousku (25,9 %) a Slovinsku (19,1 %) uvedlo, že zažili záplavy, než je celkový evropský průměr ve výši 11 %.

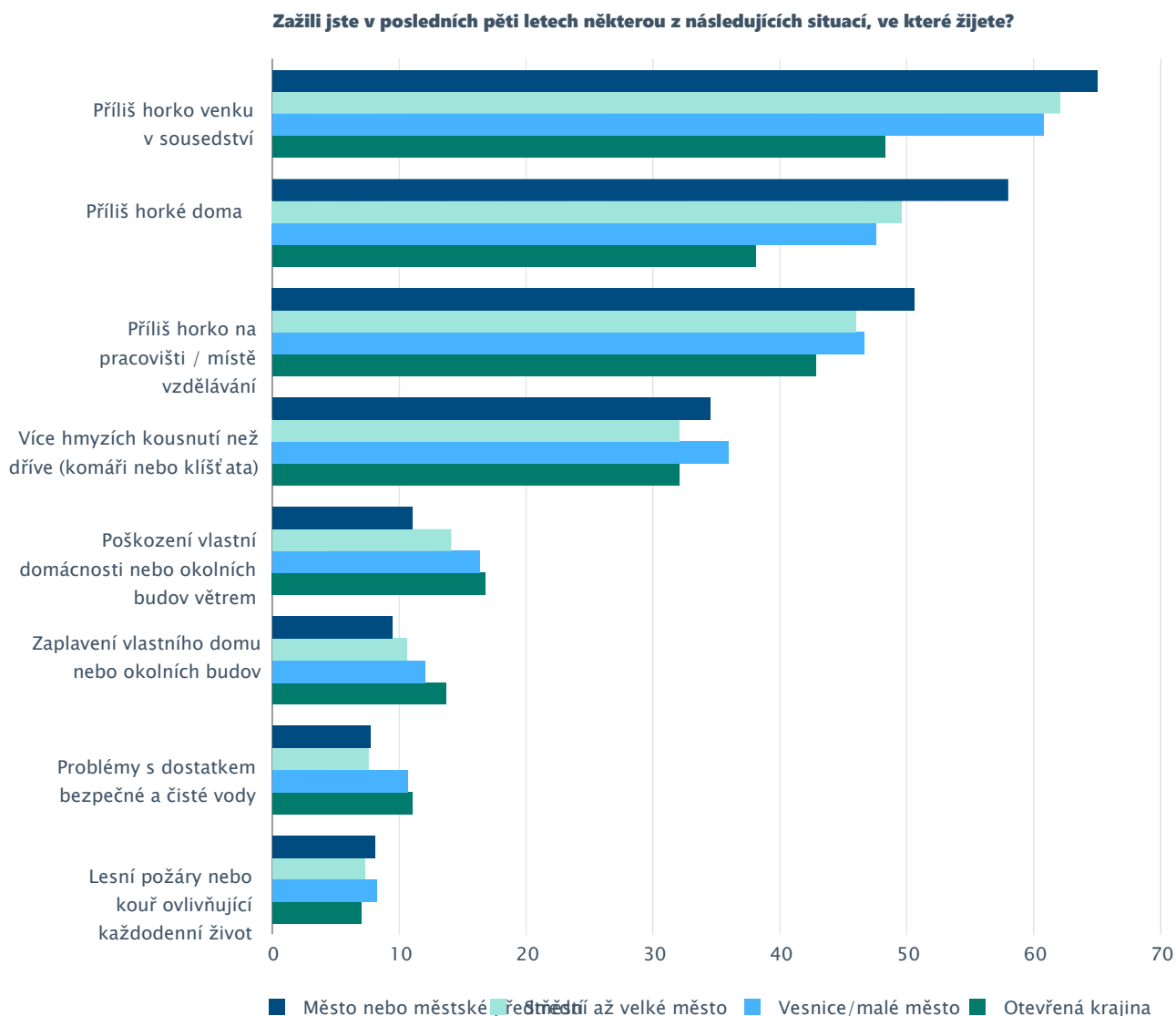
Dopady související s klimatem byly pociťovány odlišně v závislosti na tom, zda respondenti žili v městském nebo venkovském prostředí. Procento respondentů, kteří

2 Dopady související s klimatem vnímané respondenty

zažívají teplo, a to jak uvnitř, tak venku, vzrostlo s rostoucí mírou urbanizace (obrázek 2.2).

Naproti tomu urbanizovanější prostředí měla nižší procento respondentů, kteří uvedli, že byli postiženi větrem, záplavami nebo problémy s přístupem k vodě. To může odrážet vyšší úroveň ochrany před povodněmi ve městech ve srovnání s méně hustě obydlenými oblastmi nebo to může znamenat dobrý přístup k infrastruktuře, jako jsou veřejné dodávky vody, ve městech.

Obrázek 2.2 Procento respondentů, kteří zažili dopady změny klimatu ve své oblasti, podle míry urbanizace, kterou sami uvedli.

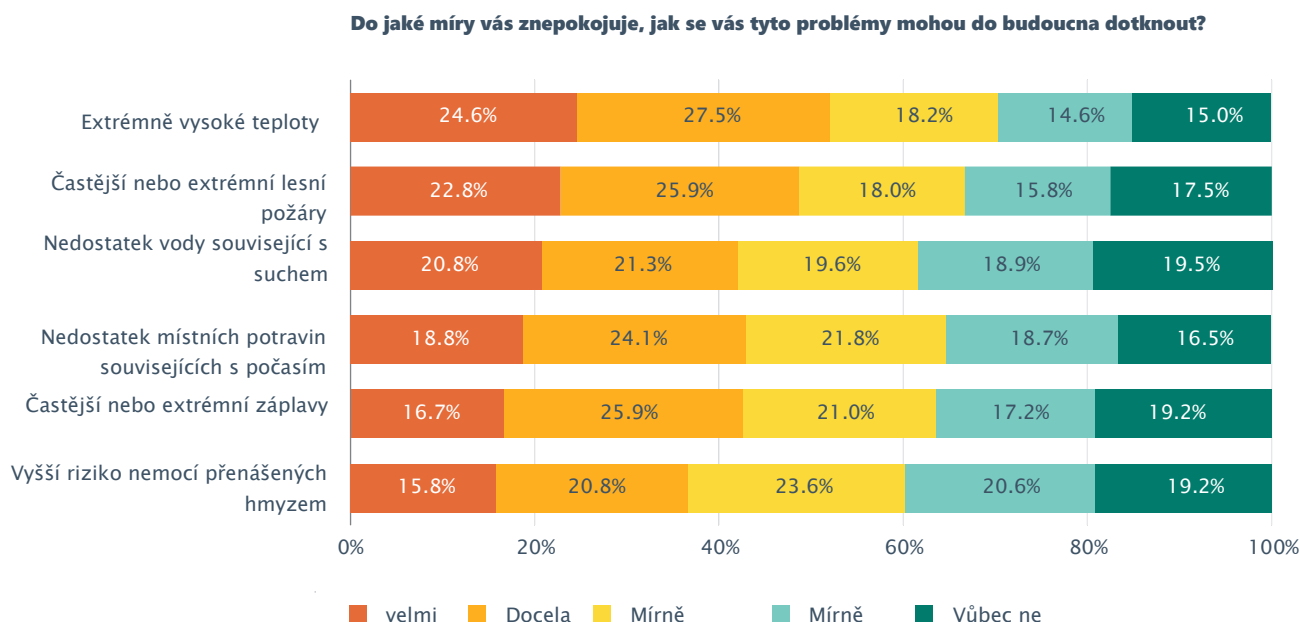
Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound, 2025.

3 Obavy z budoucích dopadů změny klimatu

Více než polovina respondentů (52,1 %) byla velmi znepokojena nebo zcela znepokojena extrémně vysokými teplotami, které narušují každodenní život a pohodu v budoucnosti. Druhým nejvíce znepokojujícím problémem respondentů byly častější nebo extrémnější lesní požáry; 48,7 % uvedlo, že jsou velmi nebo velmi znepokojivé. To potvrzuje agenturu EUCRA, která označila teplo a přírodní požáry za jedno z nejzávažnějších rizik pro lidské zdraví a vyžaduje nejnaléhavější opatření (EEA, 2024a).

Podobný počet respondentů (mezi 42 % a 43 %) byl velmi nebo docela znepokojen omezeným přístupem k místním/sezónním potravinám nebo nezávadné vodě a častějšími nebo extrémnějšími povodněmi. Vyšší pravděpodobnost onemocnění komáry nebo klíšťaty byla pro respondenty nejméně znepokojivá (obrázek 3.1).

Obrázek 3.1 Procento respondentů, kteří se obávají budoucích dopadů změny klimatu

Poznámka: Výsledky průzkumu pro jednotlivé země jsou k dispozici v [interaktivním prohlížeči](#).

Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound, 2025.

Existuje jasný zeměpisný rozdíl, pokud jde o míru obav u všech nebezpečí. Dvakrát více respondentů v jižní Evropě ve srovnání se severní Evropou bylo velmi nebo docela znepokojeno budoucími vysokými teplotami (61 % oproti 29,9 %), extrémnějšími nebo častějšími povodněmi (50,2 % oproti 25,3 %) a extrémnějšími nebo častějšími lesními požáry (58,8 % oproti 29,9 %).

Vyšší procento respondentů ze střední a východní Evropy bylo velmi nebo docela znepokojeno vyhlídkou na nákazy klíšťaty nebo komáry ve srovnání s těmi ze severní Evropy (45,1 % oproti 29,1 %), přístupem k vodě pro každodenní použití (54,3 % oproti 23,2 %) a přístupem k potravinám (53,1 % oproti 29,9 %).

Podrobný rozpis odpovědí [pro jednotlivé země naleznete v interaktivním prohlížeči](#).

4 Opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu hlášená respondenty

Zatímco EU a jednotlivé členské státy mají pevný politický rámec na podporu přizpůsobení se změně klimatu, informace o prováděných opatřeních a jejich účinnosti jsou omezené. To brání plnému pochopení pokroku Evropy na cestě ke klimatické odolnosti (EEA, 2025a).

Výsledky průzkumu uvedené v této kapitole pomáhají osvětlit úroveň provádění opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu v celé Evropě. Respondenti průzkumu byli požádáni, aby potvrdili, zda byla pro jejich domácnost zavedena určitá opatření pro odolnost vůči změně klimatu, a aby odpověděli na otázky týkající se opatření vedených orgány, která přispívají k odolnosti vůči změně klimatu a která viděli ve své oblasti ⁽²⁾ (tabulka 1.1). Uvedená opatření zahrnovala jak iniciativy založené na infrastruktuře (vyžadující fyzická intervenční opatření), tak iniciativy, které nejsou založeny na infrastruktuře.

Uvedená opatření týkající se odolnosti vůči změně klimatu lze sladit s různými fázemi cyklu krizového řízení:

- prevence (minimalizace dopadů krize nebo katastrofy před událostí);
- připravenost (plánování reakce);
- reakce (opatření během krize nebo katastrofy s cílem minimalizovat její dopad);
- oživení (návrat k situaci před krizí nebo katastrofou) (EEA, 2017; EK, 2025c).

Tabulka 1.1 Opatření na posílení odolnosti zahrnutá do průzkumu

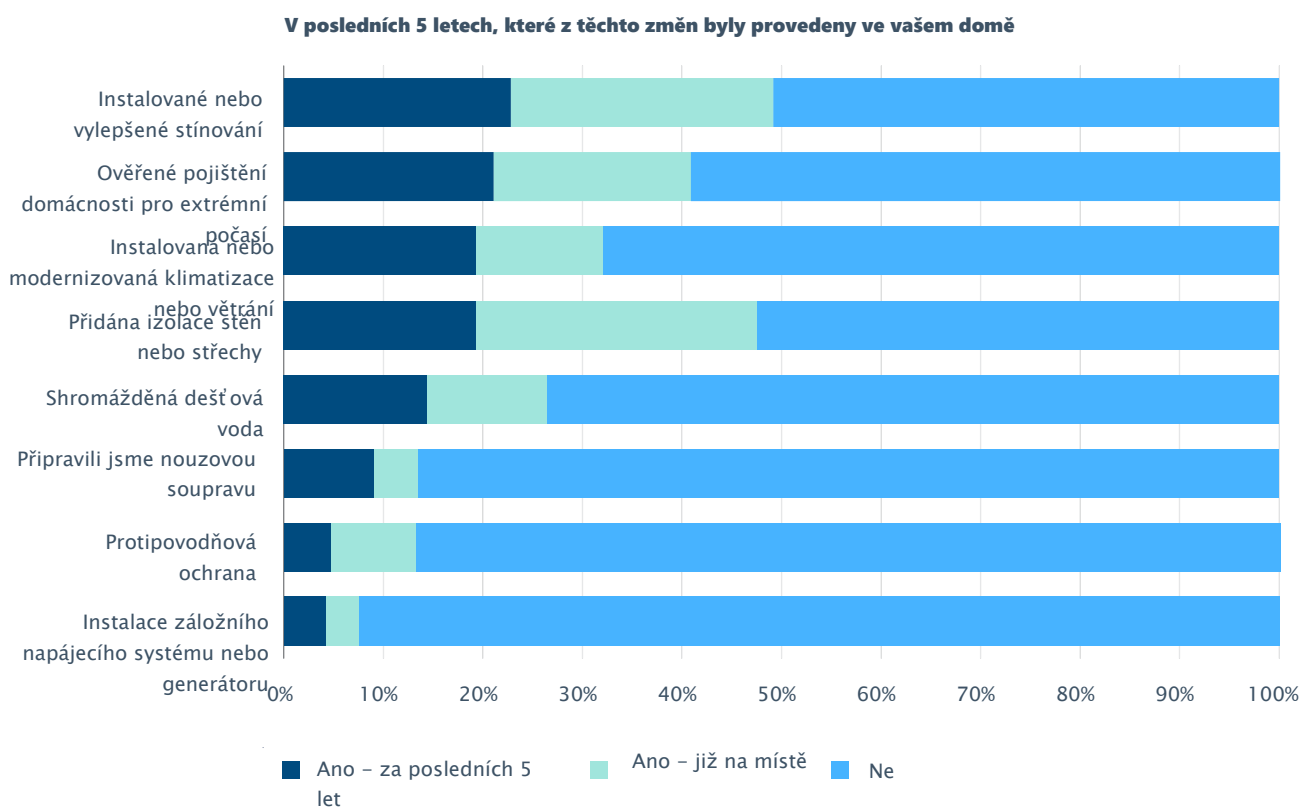
Opatření pro odolnost vůči změně klimatu		Infrastruktura založená?	Fáze cyklu krizového řízení
Domácnost	Izolace stěn nebo střechy	Ano	Připravenost
	Klimatizace nebo větrání	Ano	Připravenost
	Stínování	Ano	Připravenost
	Protipovodňová ochrana	Ano	Připravenost
	Sběr dešťové vody	Ano	Připravenost
	Záložní napájecí systém nebo generátor	Ano	Připravenost
	Nouzová souprava	Ne	Připravenost/odpověď
	Pojištění domácnosti pokrývající extrémní povětrnostní jevy	Ne	Připravenost/zotavení
Orgánem vedená	Varování nebo výstrahy pro extrémní povětrnostní jevy	Ne	Připravenost
	Osvětové kampaně o rizicích a opatřeních, která je třeba přijmout v případě extrémního počasí	Ne	Připravenost
	Více vysazených stromů nebo lepší přístup k zeleným plochám	Ano	Prevence
	Poskytování chladicích středisek	Ano	Připravenost
	Změny pracovních/vzdělávacích plánů, aby se zabránilo činnostem v nejteplejších hodinách nebo dnech	Ne	Připravenost/odpověď
	Předcházení povodním	Ano	Prevence
	Omezení spotřeby vody během sucha	Ne	Připravenost/odpověď
	Opatření na ochranu proti komárům	Ne	Prevence
Poznámka: Přesné formulace otázek týkajících se opatření pro odolnost vůči změně klimatu viz příloha 1.			
Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound, 2025.			
(2) Pojem „vaše oblast“ nebyl v průzkumu dále upřesněn a byl ponechán otevřenému výkladu.			

2 Pojem „vaše oblast“ nebyl v průzkumu dále upřesněn a byl ponechán otevřenému výkladu.

4.1 Odolnost na úrovni domácností

Zatímco 77,9 % respondentů mělo alespoň jedno z opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu uvedených v průzkumu zavedeno doma, žádné z těchto opatření nebylo zavedeno ve více než polovině domácností respondentů (obrázek 4.1). Některá opatření (např. protipovodňová ochrana) nemusí být relevantní pro prostředí, kde konkrétní nebezpečí chybí. Nízké procento respondentů však mělo zavedena univerzálnější opatření (např. nouzovou soupravu nebo záložní zdroj energie). Výsledky obecně naznačují celkovou nedostatečnou připravenost na klimatická rizika a další krize na úrovni domácností v celé Evropě.

Obrázek 4.1 Procento respondentů s opatřeními ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu doma

Poznámka: Výsledky průzkumu pro jednotlivé země lze nalézt v interaktivním zobrazení r.
Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound, 2025.

4 Opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu hlášená respondenty

Dvě z opatření, která se nejčastěji provádějí doma, jsou určena k řešení tepla. Nejčastějším opatřením zavedeným v domácnostech bylo lepší stínování; 49,2 % respondentů uvedlo, že toto opatření zavedlo. Jedná se o relativně cenově dostupné adaptační opatření a vnitřní i vnější stínění jsou účinné při snižování vnitřních teplot budov (Martínez et al., 2025).

Druhým nejoblíbenějším opatřením byla izolace střech a stěn (47,6 %). V dobře navržených budovách to může snížit přehřátí, ale v budovách, které postrádají dostatečné větrání, stínění nebo tepelnou hmotu, může přehřátí ještě zhoršit (Martínez et al., 2025); účinnost tohoto opatření proto závisí na jeho kontextu. Například v evropském průzkumu příjmů a životních podmínek 2023 se pouze 24,2 % respondentů v 16 evropských zemích domnívalo, že chladicí systém a tepelná izolace jejich obydlí postačují k tomu, aby v létě udržely obydli dostatečně chladné (Eurostat, 2023).

Celkem 32,1 % respondentů uvedlo, že instalovali nebo modernizovali klimatizaci nebo větrání. Zatímco klimatizace může být účinná pro ochranu zdraví, zejména u zranitelných osob, rozsáhlé využívání klimatizace je příkladem nesprávného přizpůsobení. Vede k problémům souvisejícím s maximální poptávkou po elektřině a teplo vyrobené zařízeními může přispět k účinkům městských tepelných ostrovů (EEA, 2022c).

Kromě toho mechanické chlazení – klimatizace, aktivní větrání nebo používání ventilátorů – vyžaduje jak počáteční investice, tak spotřebu elektřiny, a vytváří tak dodatečné náklady pro domácnosti. To může lidem bránit v instalaci nebo používání takových opatření.

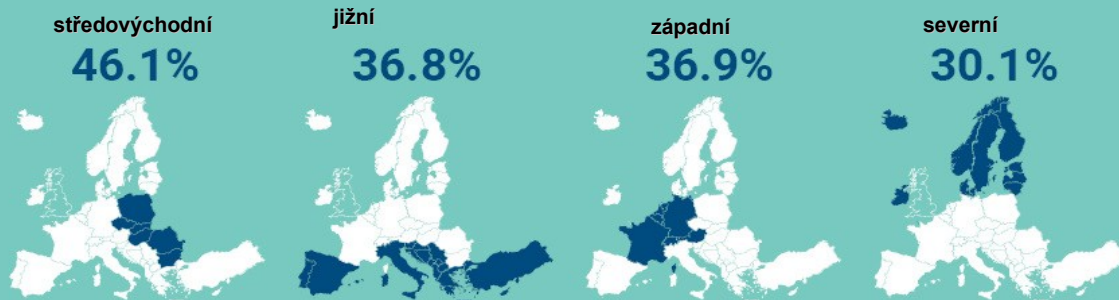
Na otázku, zda si mohou dovolit udržet svůj dům v létě dostatečně chladný, odpovědělo 38,2 % respondentů negativně. Nejvyšší procento respondentů, kteří si nemohou dovolit udržet svůj domov chladný v létě, bylo zjištěno ve střední a východní Evropě (46,1 %) ve srovnání s 30,1 % v severní Evropě (obrázek 4.2).

Obrázek 4.2 Procento respondentů, jejichž domácnosti si v létě nemohou dovolit dostatečně vychladnout domácnost

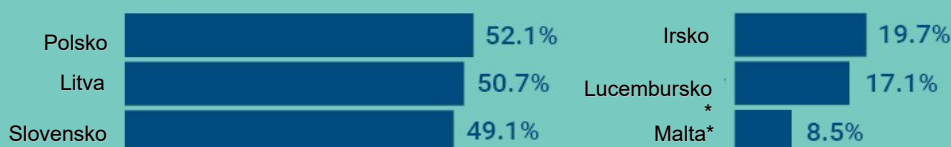
Můžete si dovolit, aby byl váš dům v létě dostatečně chladný?

Procento respondentů, jejichž domácnosti si v létě nemohou dovolit dostatečně vychladnout domácnost

Procento respondentů podle regionů

Země s nejvyšším procentem a země s nejnižším procentem

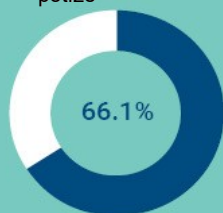

Procento respondentů podle finančních prostředků, délky funkčního období, věku a složení domácnosti

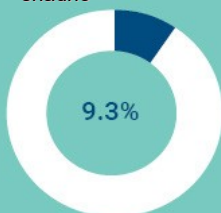

Jednoduchost dělání konců se setkávají

nebo velké potíže

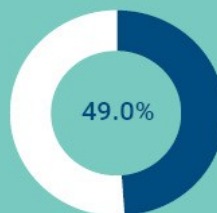

Snadno nebo velmi snadno

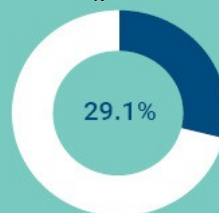

Vlastnictví domů

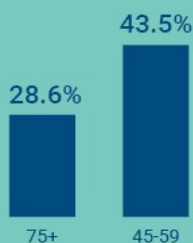
Nájemce

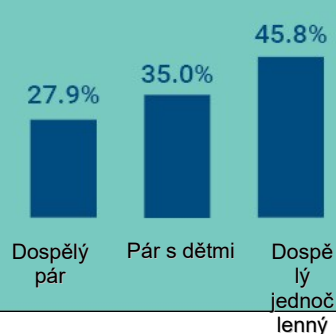
Vlastník

Věk

Složení domácnosti

* Nízká spolehlivost díky malé velikosti vzorku

Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound, 2025.

4 Opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu hlášená respondenty

Celkově 40,8 % respondentů uvedlo, že mají pojištění proti extrémnímu počasí. Mezi jednotlivými zeměmi byly značné rozdíly, pokud jde o to, kolik respondentů uvedlo, že mají pojištění proti extrémnímu počasí. Ve Švédsku ji mělo 17,4 % respondentů oproti 70,1 % v Lucembursku.

Dostupnost a cenovou dostupnost pojištění ovlivňují různé systémy pojištění zavedené v jednotlivých zemích. Podle Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (2024) měly Řecko, Itálie a Rumunsko nejvyšší skóre rozdílu v ochraně u přírodních katastrof v důsledku kombinace rizik spolu s nízkou mírou pronikání pojištění. Bylo zjištěno, že pojištění proti povodním je obzvláště nedostupné ve vysoce rizikových oblastech Polska a Portugalska, následovaných několika regiony v Chorvatsku, Německu a pobaltských státech (Tesselaar et al., 2020). Zde uvedené výsledky průzkumu nadace Eurofound (2025) tyto vzorce do určité míry odrážejí (viz interaktivní prohlížeč). Mělo by se s nimi však zacházet opatrně vzhledem k tomu, že vzorek průzkumu nebyl reprezentativní a respondenti informace vykazovali sami. Kromě toho může být samozvané pojistné krytí předmětem předpojatosti při odvolání, protože respondenti si nemusí přesně pamatovat nebo pochopit konkrétní podmínky svých politik týkajících se ochrany před extrémním počasím.

Více než čtvrtina respondentů průzkumu uvedla, že sbírají dešťovou vodu doma pro použití v suchých obdobích. V některých zemích, jako je Belgie, Česko a Slovinsko, mělo systém sběru dešťové vody zavedeno více než 40 % respondentů. Značný počet respondentů uvedl, že v předchozích pěti letech instalovali systémy odvádění dešťové vody (např. 26,7 % respondentů v Česku, následováno téměř čtvrtinou respondentů v Estonsku a na Slovensku).

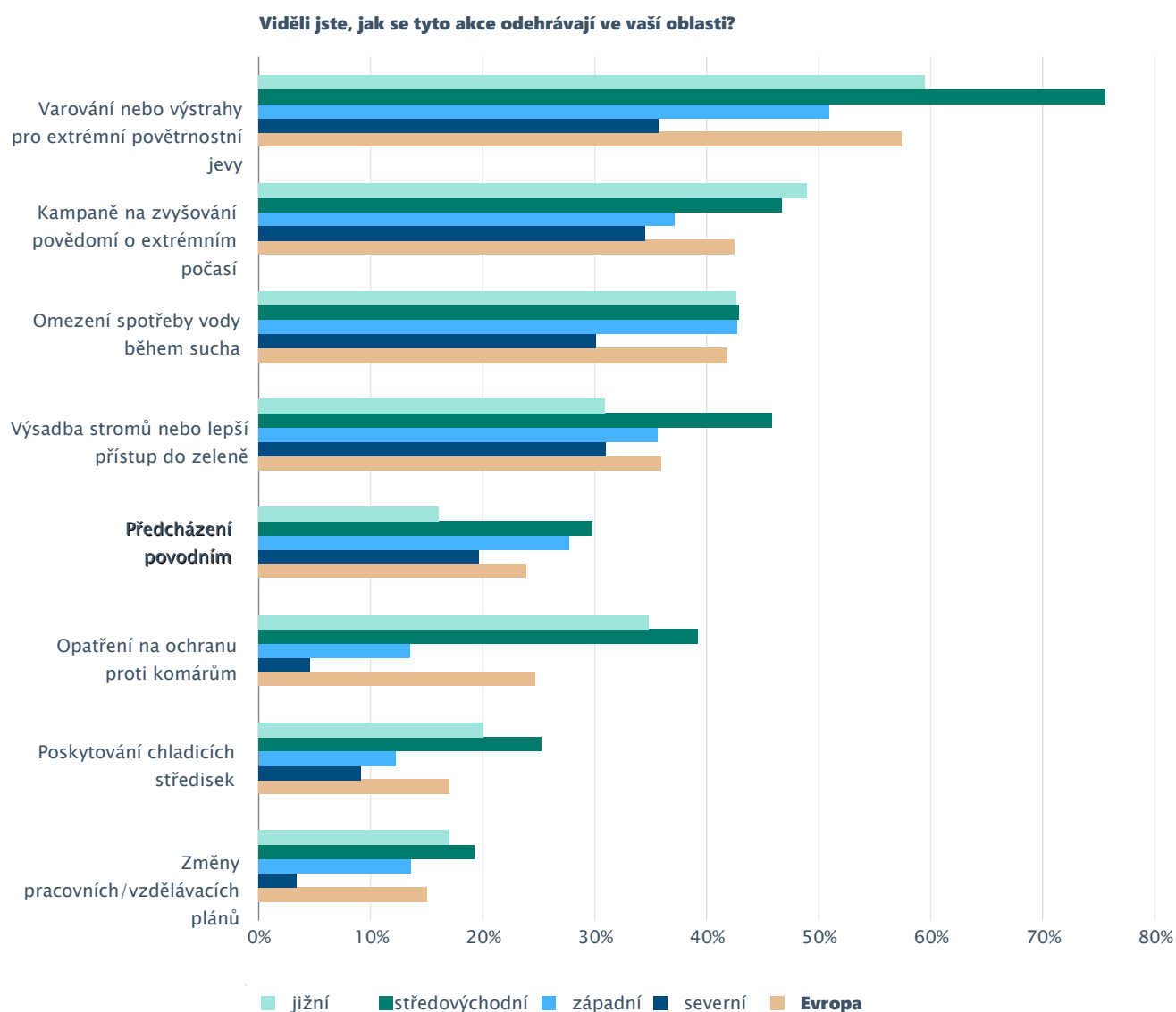
Mezi nejméně často hlášená opatření patřila ochrana před povodněmi; pouze 13,2 % respondentů uvedlo, že opatření zavedlo. Protipovodňová ochrana na úrovni nemovitostí je použitelná pouze v oblastech, které mohou být náchylné k povodním, a vyžaduje značné investice a strukturální změny obydlí.

Nicméně mít připravenou pohotovostní sadu je jednoduché opatření, které je relativně levné. Přesto byly soupravy zavedeny pouze ve 13,5 % domácností respondentů. V Dánsku, Estonsku a Švédsku přijalo toto opatření v posledních pěti letech značné procento respondentů (více než 22 % respondentů v každé z těchto zemí). To může souviset s nedávnými výzvami jejich vlád občanům, aby se připravili na potenciální krize spojené s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině.

4.2 Opatření na posílení odolnosti vnímaná v oblastech respondentů

Celkově 82,2 % respondentů uvedlo, že ve své místní oblasti viděli alespoň jedno z opatření k zajištění odolnosti vůči změně klimatu vedených orgány uvedených v průzkumu (obrázek 4.3). Nejčastěji uváděná opatření – včasná varování a výstrahy (oznámené více než 57 % respondentů) a osvětové kampaně (oznámené 42,5 % respondentů) – odpovídají dobrému pokrytí těchto opatření ve vnitrostátních adaptačních politikách a vnitrostátních strategiích v oblasti zdraví (Evropské středisko pro sledování klimatu a zdraví, 2022). Kromě toho jsou v 19 členských státech EU-27 zavedeny akční plány v oblasti zdraví při horku – včetně varování před vysokými teplotami (EEA, 2024c). To může částečně vysvětlit vysoký počet respondentů, kteří zaznamenali varování a výstrahy.

Obrázek 4.3 Procento respondentů, kteří sledovali opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu ve své oblasti

Poznámka: Výsledky průzkumu pro jednotlivé země naleznete v interaktivním prohlížeči.

Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound (2025).

Systémy včasného varování jsou jedním z nákladově nejefektivnějších opatření proti extrémním povětrnostním jevům (EEA, 2020; EEA, 2024b). Při správném nasazení mohou snížit dopady extrémních povětrnostních jevů na lidi. Například během středoevropských povodní v roce 2024 byl počet úmrtí nižší než při předchozích povodních. To bylo navzdory skutečnosti, že srážky byly těžší a povodně byly ve větším měřítku. Nižší počet úmrtí byl přičítán dobře fungujícím systémům včasného varování (World Weather Attribution, 2024). Pozorování, že jsou široce využívány, by proto mělo být považováno za pozitivní aspekt připravenosti na změnu klimatu.

Kromě toho se více než čtyři z deseti respondentů setkali s osvětovými kampaněmi o změně klimatu nebo extrémním počasí ve své oblasti; tento druh opatření může zvýšit účinnost včasného varování a výstrah. Znalosti o tom, jak jednat v případě mimořádné situace, mají zásadní význam pro zajištění účinnosti varování nebo výstrah vydaných orgány (např. Diakakis et al., 2022). V posledním průzkumu EIB 38 % respondentů

4 Opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu hlášená respondenty

zdůraznilo jako důležité adaptační opatření vzdělávání veřejnosti o tom, jaké chování je třeba přijmout, aby se předešlo problémům způsobeným extrémními povětrnostními jevy nebo aby se na ně reagovalo (EIB, 2024).

Třetí nejčastěji uváděné opatření – omezení využívání vody v důsledku sucha – uvedlo 41,8 % respondentů. Podíl obyvatel EU postižených nedostatkem vody se zvyšuje jak v souvislosti se změnou klimatu, tak s neudržitelným hospodařením s vodními zdroji (EEA, 2025d). V důsledku toho jsou omezení spotřeby vody stále častější. Například 48 % obecních akčních plánů v oblasti klimatu prováděných v Evropě nastiňuje opatření na ochranu vody (včetně přidělení/omezení a opětovného využívání šedé vody) (EEA, 2024b).

Celkem 35,9 % respondentů uvedlo, že na jejich území bylo vysázeno více stromů nebo se zlepšil přístup k zeleným plochám. Jednalo se o nejčastěji citované opatření v oblasti odolnosti vůči změně klimatu založené na infrastruktuře, které respondenti vybrali. Řešení inspirovaná přírodou – tj. opatření k řešení dopadů změny klimatu, která jsou inspirována nebo podporována přírodou – jsou v politice EU uznávána jako klíčová možnost přizpůsobení se změně klimatu (např. EK, 2021) a jsou již často využívána. Například analýza městských akčních plánů v oblasti klimatu v Evropě zjistila, že 9 z 10 plánů zahrnovalo opatření týkající se životního prostředí, zeleně a biologické rozmanitosti (EEA, 2024b). V průzkumu EIB (2024) 42 % respondentů v EU uvedlo, že jednou z klíčových priorit pro místní přizpůsobení se změně klimatu je ochlazování měst přidáním ulic lemovaných stromy a vytvářením zelených ploch.

Kontrolní opatření proti komárům byla pozorována u 24,7 % respondentů. Z průzkumu Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí vyplývá, že 18 z 26 evropských zemí, které odpověděly, zavedlo v roce 2021 určitou formu kontroly komárů (ECDC, 2021). Klima ve velkých částech Evropy se stává vhodnějším pro nemoci přenášené komáry (van Daalen et al., 2024), a proto lze v budoucnu očekávat další potřebu použití tohoto opatření.

Necelá čtvrtina respondentů (23,9 %) uvedla, že v jejich oblasti byla zavedena protipovodňová opatření. To je poměrně vysoký podíl, protože ne každý žije v oblasti, která vyžaduje ochranu před povodněmi z řek, pobřežních nebo povrchových odtoků.

Ze všech uvedených opatření se nejméně respondentů setkala s poskytováním chladicích středisek (budovy s klimatizací přístupnou veřejnosti) a se změnami pracovních nebo vzdělávacích plánů, aby se zabránilo nejteplejšímu období dne.

U mnoha opatření pro odolnost vůči změně klimatu vedených příslušnými orgány byla střední a východní Evropa regionem s nejvyšším procentem respondentů, kteří uvedli, že se s nimi setkali. Severní Evropa byla regionem s nejnižšími procentními podíly u mnoha uvedených opatření (obrázek 4.3).

Podstatné rozdíly jsou patrné ve vnímání respondentů z různých zemí (viz [interaktivní prohlížeč](#)). Například více než 90 % respondentů v Polsku a Portugalsku se setkala s varováním před extrémním počasím ve srovnání s 18,2 % v Dánsku nebo 23,3 % ve Švédsku. V Portugalsku a Litvě zaznamenalo osvětové kampaně v místě svého bydliště více než 70 % respondentů.

Téměř 60 % respondentů z Maďarska uvedlo, že ve své oblasti vidělo více stromů a zelených ploch. Vysoký podíl respondentů z Řecka (45 %) a Rumunska (více než 40 %) uvedl, že o chladicích centrech ve své oblasti vědí. Nejvyšší procento respondentů, kteří viděli protipovodňová opatření ve své oblasti, mělo Rakousko, Česko a Slovinsko (více než 40 %).

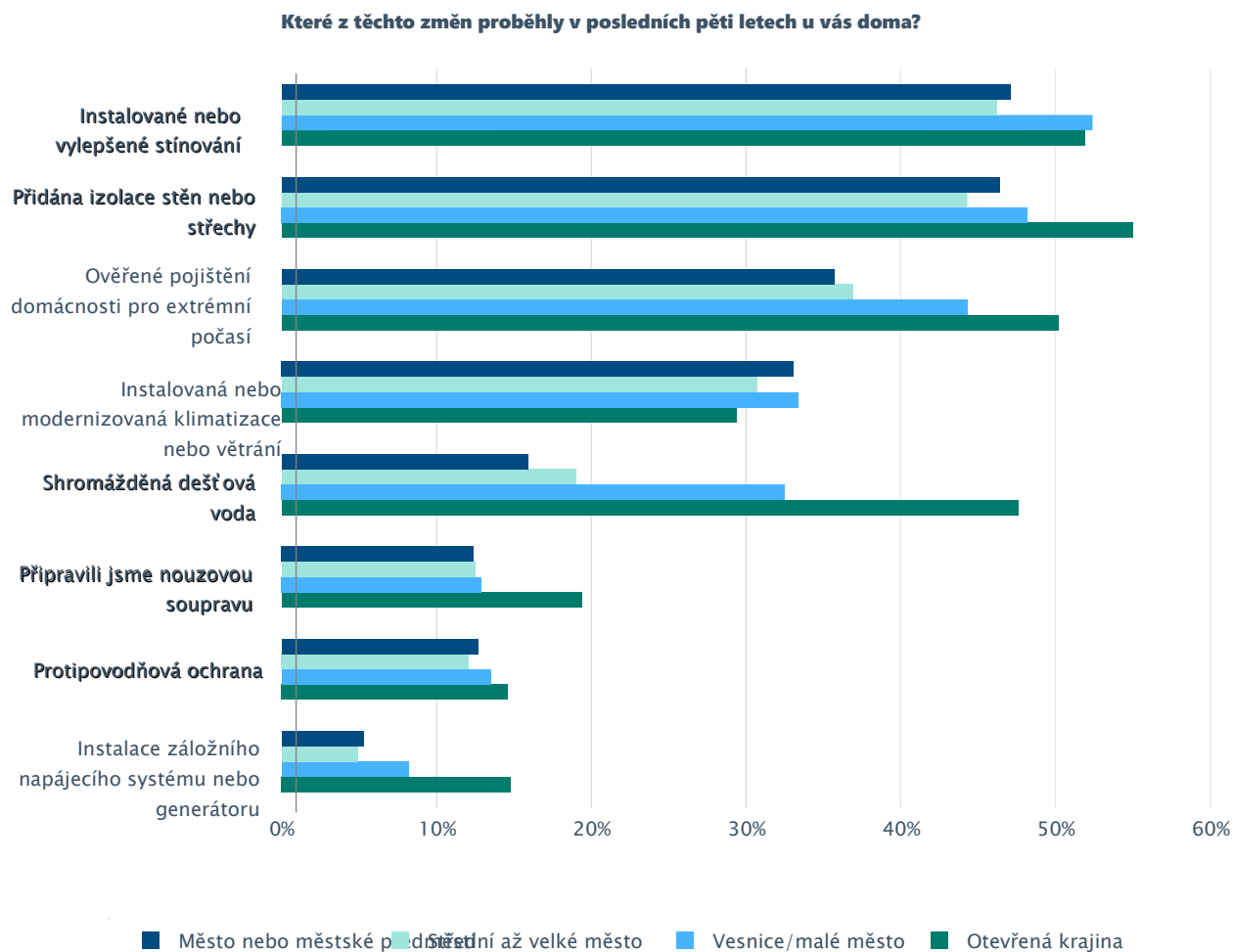
4.3 Rozdíly mezi městskými a venkovskými respondenty

Pokud jde o odolnost domácností, ve srovnání s těmi, kteří žijí v urbanizovanějších oblastech, provedlo opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu doma vyšší procento osob žijících na otevřeném venkově (obrázek 4.4). Přibližně třikrát více respondentů na venkově mělo systémy sběru dešťové vody ve srovnání se systémy ve městech (47,6 %, resp. 15,9 %) nebo záložní zdroj/generátor energie (14,8 % ve srovnání s 5,3 %). To lze vysvětlit tím, že:

- vyšší procento lidí ve venkovských oblastech žijících spíše v domech než v bytech (Eurostat, 2024);
- vyšší počet případů vlastnictví domů ve venkovských oblastech;

- větší potřeba soběstačnosti ve venkovských oblastech z důvodu nízké hustoty obyvatelstva spolu s řídkou infrastrukturou a zařízeními.

Obrázek 4.4 Procento respondentů, kteří uvedli opatření k zajištění odolnosti vůči změně klimatu na úrovni domácností, podle míry urbanizace, kterou sami uvedli

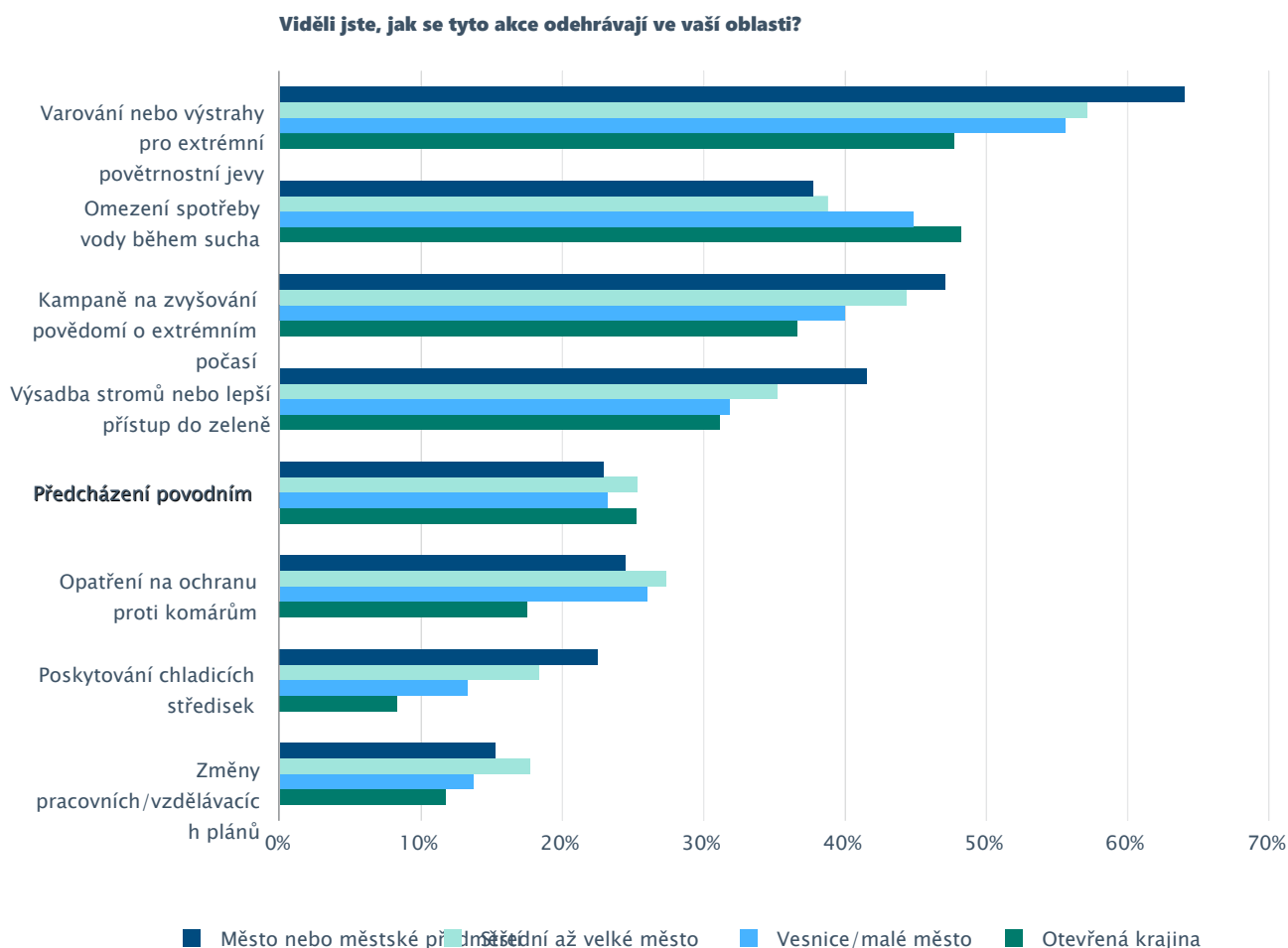
Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound (2025).

4 Opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu hlášená respondenty

Naproti tomu většinu opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu vedených orgány pozorovalo vyšší procento respondentů ve městech ve srovnání s respondenty z vesnic a venkovských oblastí (s výjimkou omezení využívání vody a prevence povodní, které s větší pravděpodobností hlásili obyvatelé venkova; Obrázek 4.4). To může být způsobeno vyšší hustotou obyvatelstva ve městech, a tedy vyšší celkovou expozicí lidí a aktiv klimatickým rizikům, což zvyšuje potřebu a proveditelnost adaptačních opatření.

Může však také odrážet vyšší schopnost větších měst reagovat na přizpůsobení. Například dřívější analýza adaptačních opatření provedená agenturou EEA signatáři Paktu starostů a primátorů v oblasti klimatu a energetiky ukázala, že obce s více než 50 000 obyvateli budou ve srovnání s menšími obcemi provádět opatření zaměřená na vysoké teploty, jako je výsadba stromů a městská zeleň (EEA, 2020). Menší obce a města navíc obvykle zaostávají za městy, pokud jde o posouzení klimatických rizik a zranitelnosti, politickou podporu adaptačních opatření a dostupnost finančních prostředků na přizpůsobení (EEA, 2020; Venner et al., 2025).

Obrázek 4.5 Procentní podíl respondentů, kteří vnímají opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu vedená orgány, podle míry urbanizace, kterou sami uvedli

EEA na základě nadace Eurofound, 2025.

5 Rozdíly mezi skupinami respondentů

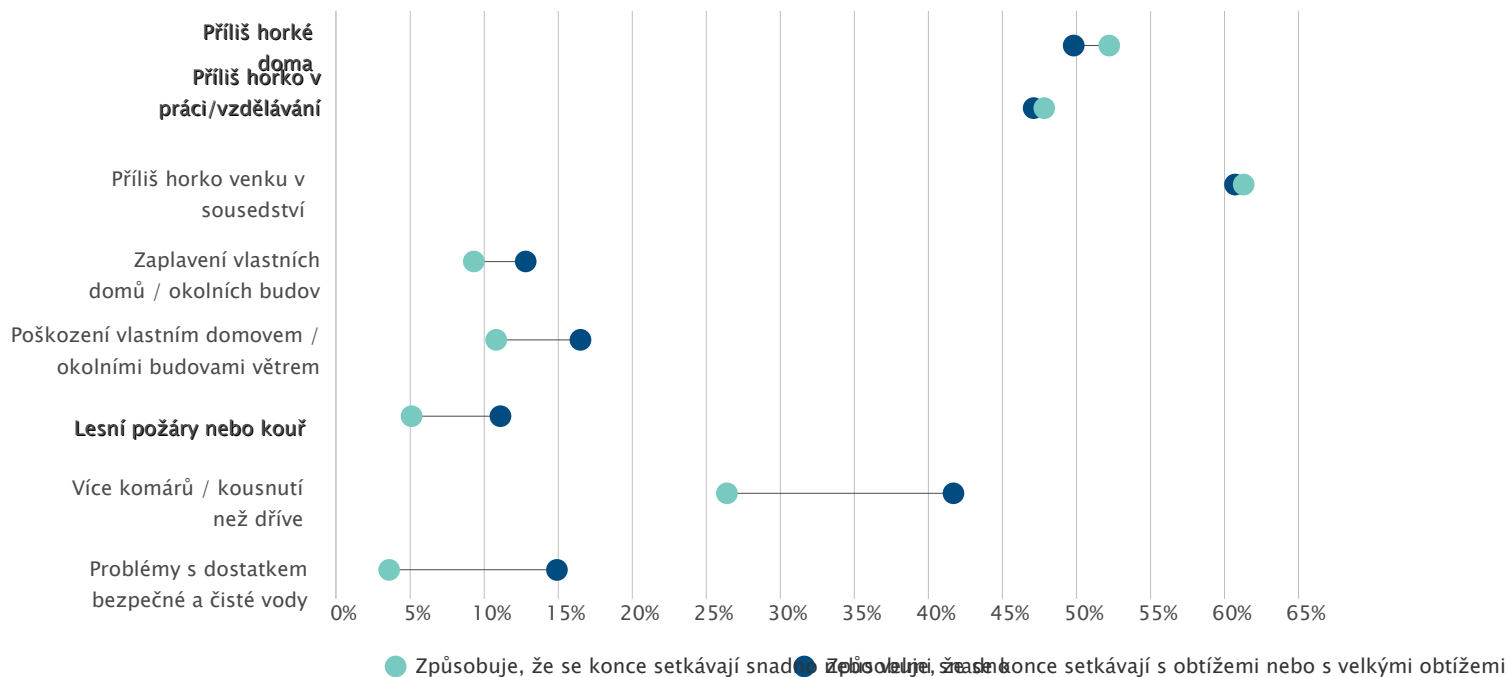
5.1 Finanční prostředky domácnosti

Finanční prostředky domácností byly odhadnuty na základě dotazu respondentů, jak snadné nebo obtížné je pro ně vyjít s penězi ⁽³⁾. V případě téměř všech klimatických rizik – s výjimkou tepla – se vyšší procento respondentů, kteří odpověděli, že vyjdou s penězi, setkala s velkými obtížemi nebo obtížemi, které byly hlášeny v průběhu posledních pěti let, ve srovnání s těmi, kteří odpověděli, že je velmi snadné nebo snadné vyjít s penězi.

Více než dvojnásobný počet respondentů ze skupiny, která se potýkala s finančními problémy, zaznamenal požáry nebo kouř tam, kde žijí, ve srovnání s respondenty, kteří vydělali peníze snadno nebo velmi snadno. Největší relativní rozdíl mezi respondenty s obtížemi a bez problémů vyjít s penězi souvisí s problémy s přístupem k nezávadné a čisté vodě. V této oblasti mělo problémy čtyřikrát více problémových domácností než finančně zajištěných domácností.

V této souvislosti není překvapivé, že míra obav o budoucí dopady byla také vyšší u těch, kteří se snažili vyjít s téměř každým dopadem. Jedinou výjimkou byly budoucí vysoké teploty; podobné procento respondentů v každé skupině vyjádřilo obavy (obrázek 5.1).

Obrázek 5.1 Procento respondentů, kteří zažili dopady změny klimatu ve své oblasti, podle finančních prostředků domácností

Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound, 2025.

3 Otázka byla formulována takto: Domácnost může mít různé zdroje příjmů a může k nim přispívat více než jeden člen domácnosti. Přemýšlíte-li o celkovém měsíčním příjmu vaší domácnosti, je vaše domácnost schopna vyjít s penězi ...". Možnosti odpovědí byly tyto: 'S velkými obtížemi', 'S obtížemi', 'S určitými obtížemi', 'Fairly easy', 'Easily', 'Very easy', 'Don't know' a 'Prefer to not answer'.

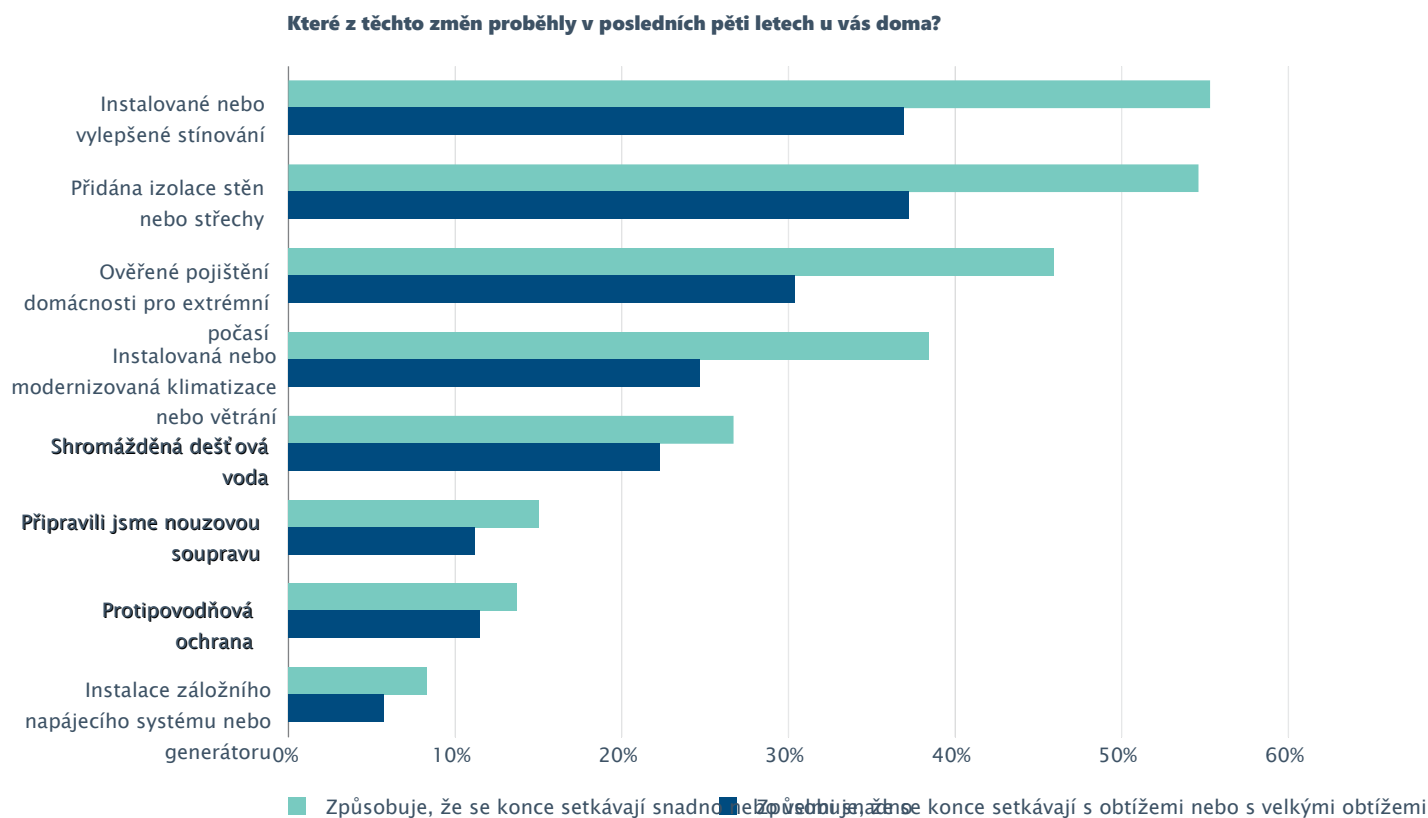
5 Rozdíly mezi skupinami respondentů

Téměř dvakrát tolik respondentů, kteří vydělali peníze, se setkala s obtížemi nebo velkými obtížemi, nemělo žádné z opatření na odolnost vůči změně klimatu uvedených v dotazníku průzkumu doma (31,8 %) ve srovnání s 16,0 % těch, kteří vydělali peníze, se setkala velmi snadno nebo snadno. U každého opatření v oblasti odolnosti vůči změně klimatu na úrovni domácností mělo opatření zavedeno doma nižší procento respondentů, kteří měli potíže vyjít s penězi, ve srovnání s respondenty, kteří vyšli s penězi snadněji (obrázek 5.2). Z těchto výsledků vyplývá, že existují značné nerovnosti mezi skupinami s různým ekonomickým postavením, pokud jde o připravenost domácností na extrémní povětrnostní jevy.

Hlavní překážkou širokého zavádění opatření na podporu odolnosti bude pravděpodobně cenová dostupnost. Zatímco 9,3 % respondentů, kteří vyplácejí peníze snadno nebo velmi snadno, si nemohlo dovolit udržet svůj domov dostatečně chladný v létě, mezi těmi, kteří vyplácejí peníze, se setkávají s obtížemi nebo velkými obtížemi, toto číslo bylo sedmkrát vyšší (66,1 %) (obrázek 4.2).

Nerovnosti mohou být zhoršeny skutečností, že některé z běžně používaných metod ke zlepšení bytové struktury, jako jsou dotace na izolaci střechy nebo stěn, mají tendenci nepřiměřeně zvýhodňovat skupiny s vyššími příjmy, které mají finanční prostředky na nákup dotovaných položek, jako jsou materiály pro modernizaci domů (Evropský parlament, 2024).

Obrázek 5.2 Procento respondentů, kteří uvedli opatření k zajištění odolnosti vůči změně klimatu na úrovni domácností, podle finančních prostředků domácností

Poznámka: Opatření na úrovni domácností týkající se odolnosti vůči změně klimatu zahrnují opatření, která byla instalována dříve, jakož i opatření zavedená v posledních pěti letech.

Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound, 2025.

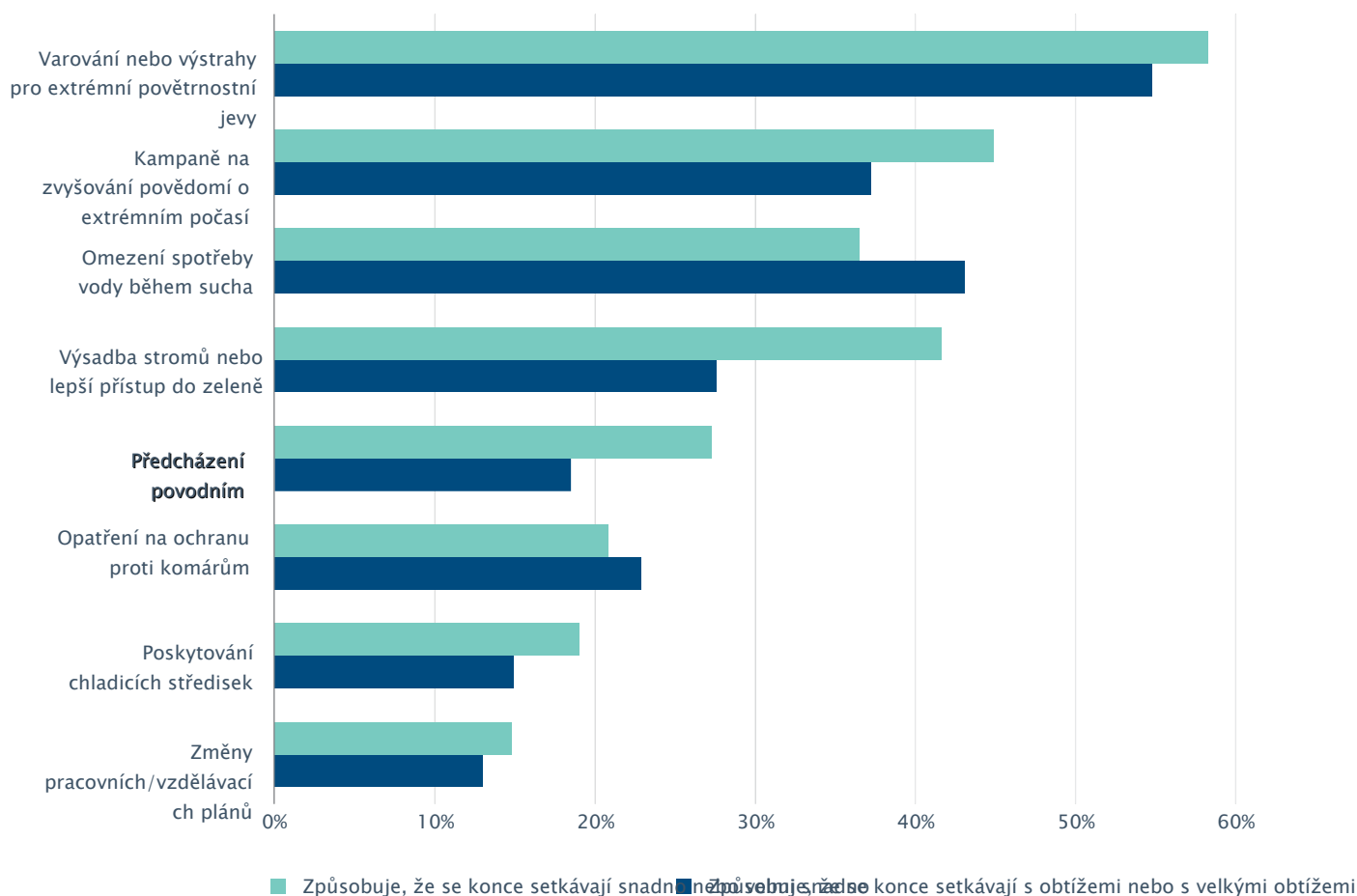
Pokud jde o opatření pro odolnost vůči změně klimatu vedená orgány – konkrétně protipovodňovou prevenci, výsadbu stromů / městskou zeleň, poskytování chladicích středisek a osvětové kampaně – vyšší procento respondentů, kteří vyšli s penězi, velmi snadno nebo snadno uvedlo, že viděli ty, kteří se nacházejí v jejich oblasti, ve srovnání s těmi, kteří mají potíže s penězi (obrázek 5.3). Uznává se, že skupiny s nižšími příjmy nemají z adaptačních činností vždy spravedlivý prospěch (EEA, 2022b). To může být způsobeno tím, že lidé z finančně znevýhodněných oblastí jsou ve srovnání s bohatšími komunitami méně vybaveni k prosazování určitých opatření, jako je ekologizace měst.

Kromě toho jsou ceny domů a nájemné v zelenějších oblastech obvykle vyšší, což brání méně majetným obyvatelům v tom, aby tam žili. Analýzy nákladů a přínosů použité při plánování protipovodňové ochrany mohou vést k tomu, že oblasti s vysokou hodnotou nemovitostí budou upřednostňovány pro investice, neboť z finančního hlediska představují nejlepší obchodní případ (EEA, 2025b).

Ačkoli zde uvedené výsledky odrážejí spíše vnímání jednotlivců než faktické hodnocení stavu provádění různých opatření, přispívají k pochopení sociální spravedlnosti při přizpůsobování se změně klimatu v Evropě.

Obrázek 5.3 Procento respondentů, kteří vnímají opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu vedená orgány, podle finančních prostředků domácností

Viděli jste, jak se tyto akce odehrávají ve vaší oblasti?

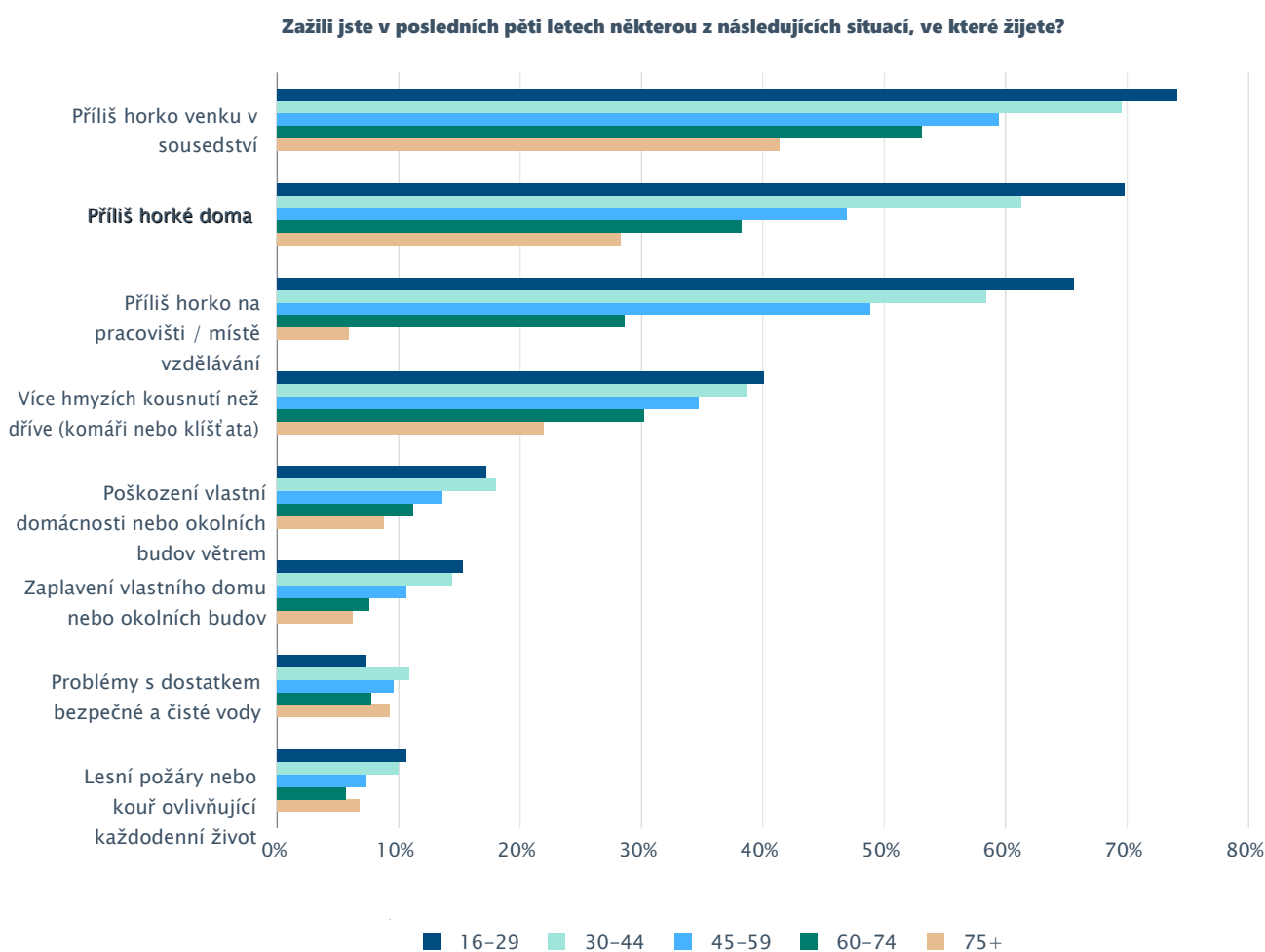

Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound, 2025.

5.2 Věk

U téměř všech dopadů souvisejících s klimatem zahrnutých do dotazníku je zaznamenáno vyšší procento respondentů z nejmladší věkové skupiny ve srovnání s nejstaršími skupinami (obrázek 5.4); mladší respondenti byli rovněž soustavně více znepokojeni budoucími otázkami změny klimatu než nejstarší skupina (obrázek 5.6). To je v souladu se zjištěními zvláštní zprávy Eurobarometru o změně klimatu z roku 2025, v níž nejmladší respondenti patřili mezi skupiny, u nichž je nejpravděpodobnější, že změnu klimatu považují za závažný problém (EK, 2025a).

Obrázek 5.4 Procento respondentů, kteří zažili dopady změny klimatu ve své oblasti, podle věkových skupin

Poznámka: Číselné rozsahy v legendě odkazují na věkové rozmezí.

Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound, 2025.

U většiny opatření v oblasti odolnosti vůči změně klimatu na úrovni domácností klesl nejvyšší podíl respondentů, kteří si je nechali nainstalovat, do nejstarší věkové skupiny (obrázek 5.5). Mohlo by to být proto, že starší respondenti jsou spíše majiteli domů než nájemci, což jim umožňuje provádět změny ve svém bytě. Kromě toho některé výzkumy naznačují, že starší lidé mohou mít větší nechuť k riziku (Titko et al., 2021).

Věková kategorie 45–59 let měla nejvyšší podíl respondentů, kteří si nemohli dovolit ochlazovat svůj domov (43,5 %). Nejnižší procento respondentů, kteří si nemohli dovolit ochladit svůj domov, bylo mezi osobami ve věkové skupině 75+ (28,6 %). Senioři patří mezi skupiny nejvíce postižené vysokými teplotami (WHO Europe, 2021); tepelná pohoda je pro tuto skupinu během horkého počasí klíčová. Při interpretaci těchto výsledků je třeba poznamenat, že vzhledem ke své online povaze odpověděli na průzkum pouze starší lidé s přístupem k internetu a technologickým povědomím; není tedy pravděpodobné, že by byl reprezentativní pro zranitelnější starší populace.

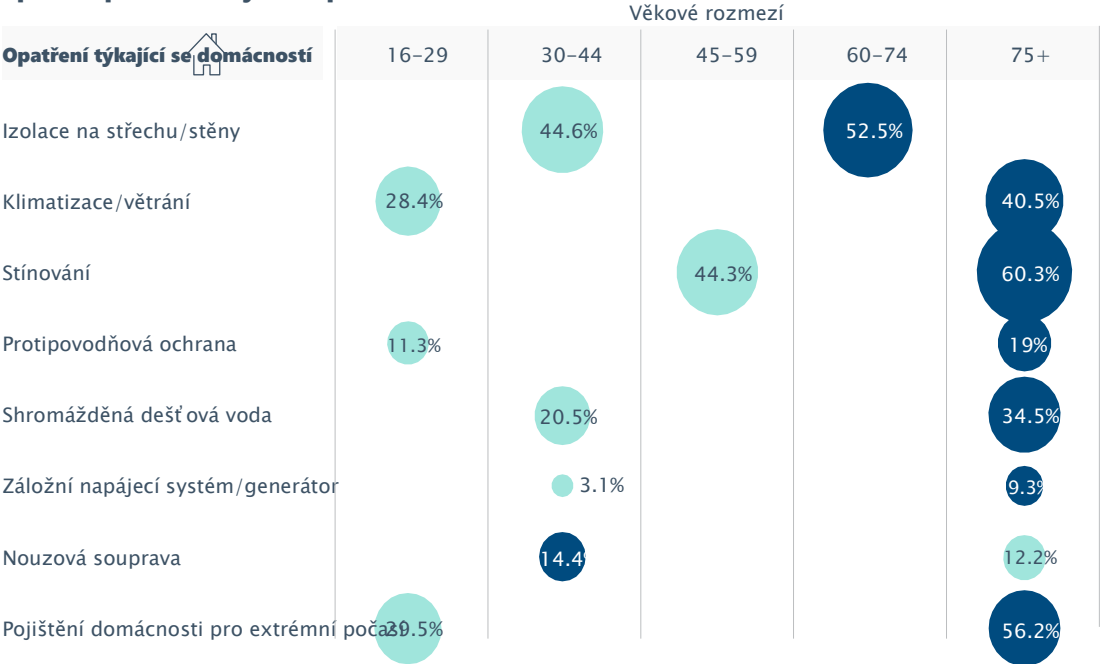
Obraz opatření zaměřených na odolnost vůči změně klimatu pod vedením orgánů pozorovaný v této oblasti je různorodější ve vztahu k věkovým skupinám. Nejmladší respondenti nejméně pravděpodobně zaznamenali omezení využívání vody a přítomnost chladicích středisek, ale s největší pravděpodobností zaznamenali varování nebo výstrahy, osvětové kampaně, městskou zeleň a prevenci povodní (obrázek 5.5).

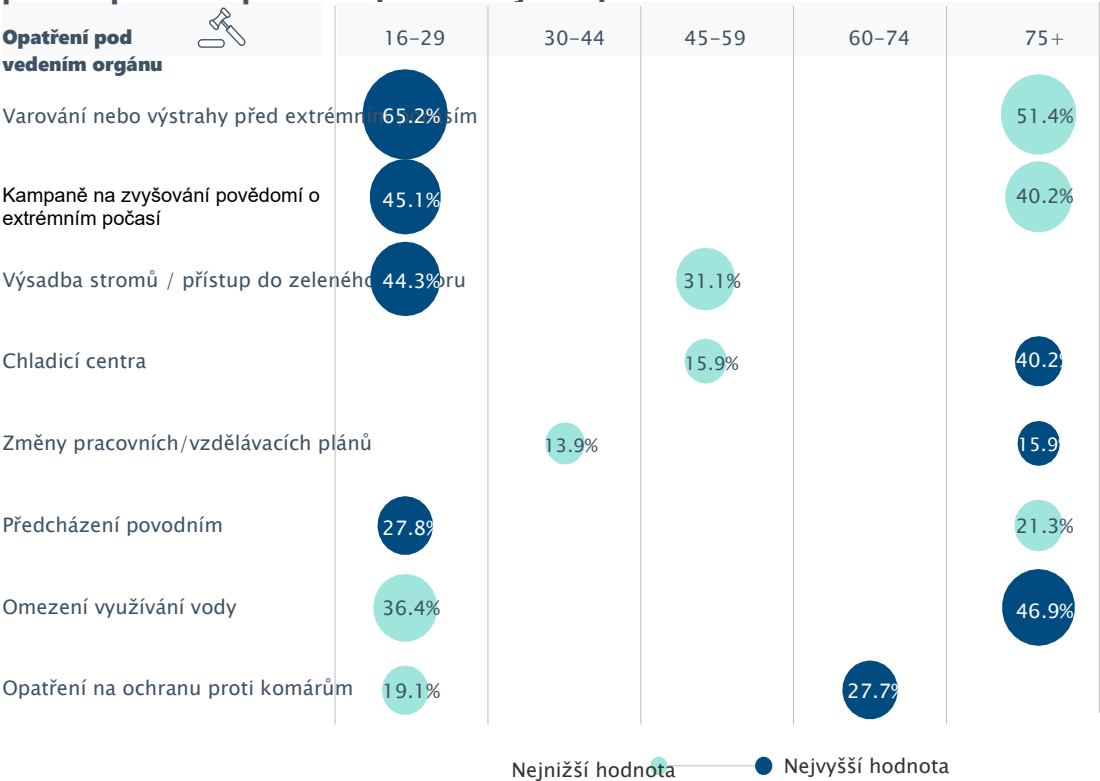
© Aboodi Vesakaran, Česká republika

Obrázek 5.5 Přijetí opatření v domácnosti a povědomí o opatřeních vedených orgány podle věku

Přijetí opatření pro odolnost domácností vůči změně klimatu: nejvyšší a nejnižší procento zavedených opatření podle věkových skupin

Opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu pozorovaná v místní oblasti: nejvyšší a nejnižší procento pozitivních pozorování podle věkových skupin

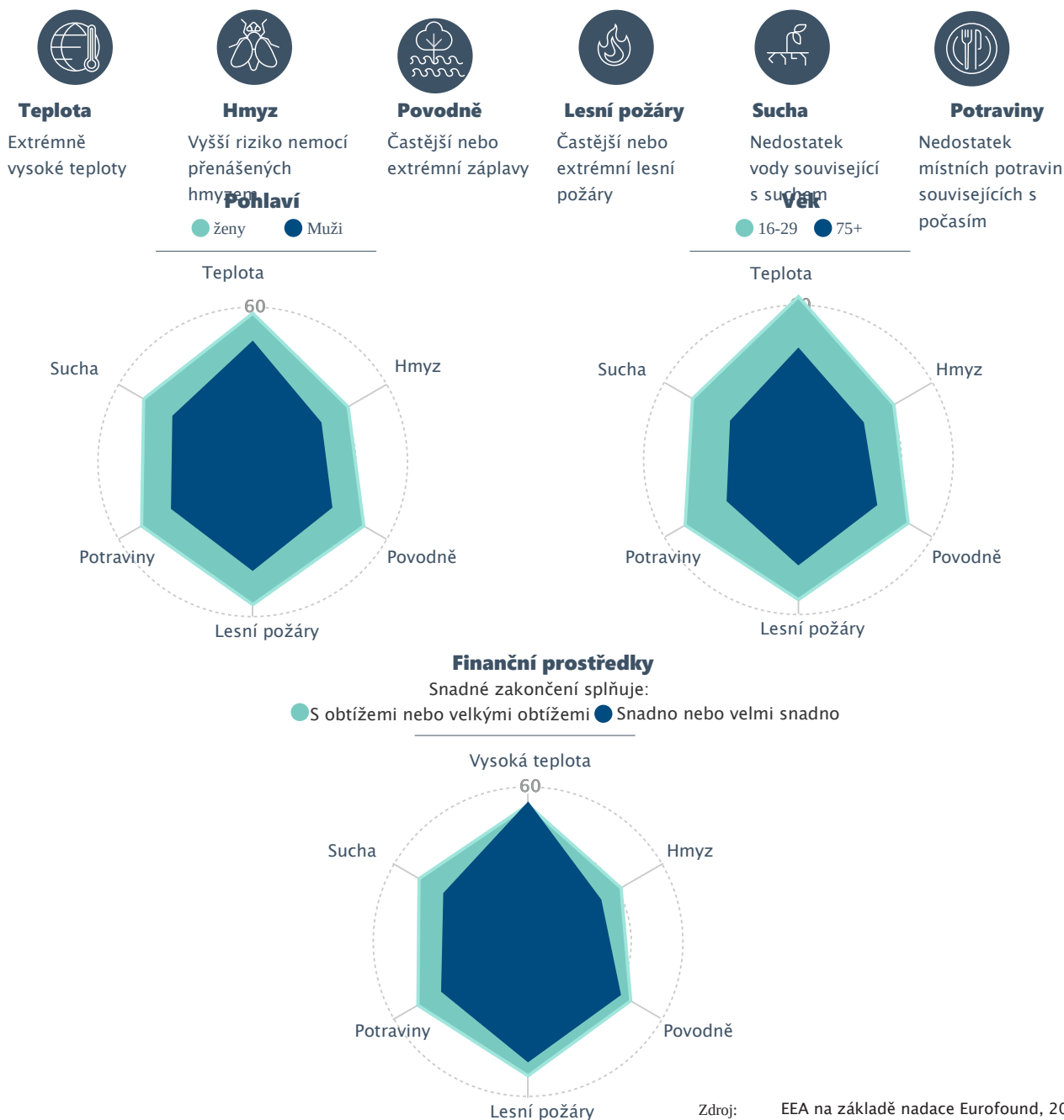

Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound, 2025.

5.3 Pohlaví

V procentech mužů a žen, kteří uvedli, že v posledních pěti letech zažili klimatické dopady tam, kde žijí, byly minimální rozdíly. Jediným dopadem, u něhož byl zaznamenán významný rozdíl v hlášených zkušenostech, byla kousnutí hmyzem; 39,2 % žen uvedlo zvýšený počet kousnutí ve srovnání s 28,8 % mužů. Vyšší procento žen ve srovnání s muži bylo velmi nebo docela znepokojeno všemi budoucími dopady na klima uvedenými v průzkumu (obrázek 5.6). To je v souladu se zjištěními zvláštní zprávy Eurobarometru o změně klimatu z roku 2025 (EK, 2025a).

Obrázek 5.6 Procento respondentů znepokojených budoucími dopady změny klimatu podle pohlaví, věku a finančních prostředků

Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound, 2025.

5.4 Domácí vlastnictví

Nájemci, zejména ti, kteří bydlí v soukromém nájemním bydlení, se ve srovnání s vlastníky domů nejpravděpodobněji cítili příliš horko doma (jakož i v místě svého zaměstnání/vzdělávání a mimo své okolí) (obrázek 5.7). Ačkoli se tento průzkum netýká kvality bydlení – typ a věk obydlí, míra větrání, umístění, stavební materiály a stínění – je klíčovým faktorem ovlivňujícím expozici extrémnímu teplu (Zhang et al., 2025). Většina evropského fondu budov byla postavena před zavedením tepelných norem a téměř 75 % fondu je energeticky neúčinných, což vede ke zvýšenému riziku přehřátí doma (EEA, 2022a).

To je umocněno statusem držby. Nájemcům může chybět pobídka nebo dlouhodobá stabilita, aby ospravedlnili zlepšení bydlení, které je chrání před dopady změny klimatu (tj. investice do chladicího systému). Kromě toho jsou programy dovybavení domácností – určené ke zlepšení tepelné pohody (tj. instalace tepelných čerpadel) a k ochraně před jinými riziky souvisejícími s klimatem, jako jsou povodně – často zaměřeny na vlastníky nemovitostí, a nikoli na nájemce.

Majitelé nemovitostí se však mohou zdráhat platit za taková opatření, protože nemají přímo těžit ze zlepšení. Tato výzva je běžně označována jako „problém rozdělených pobídek“ (JRC, 2017). Renovace nájemních nemovitostí mohou rovněž vést ke zvýšení nájemného a potenciálním „renovacím“, tj. nájemcům, kteří se stěhují, protože si již nemohou nové nájemné dovolit (EEA, 2025b).

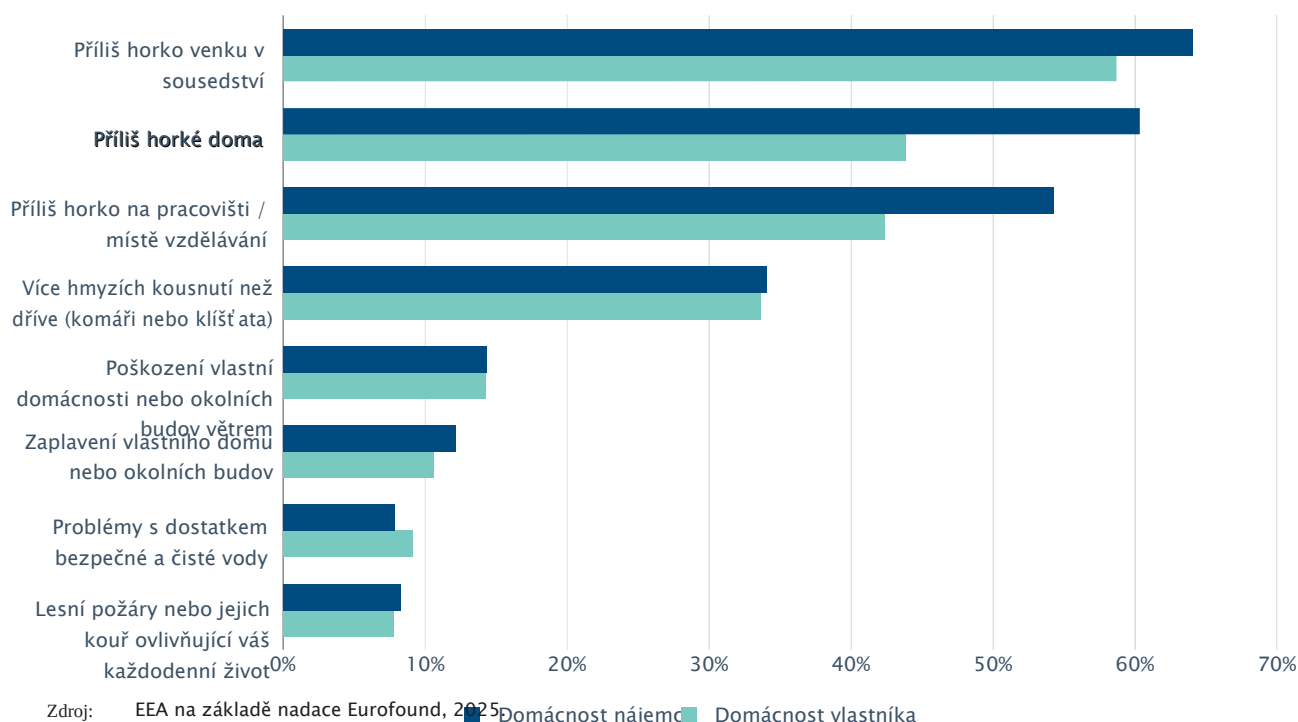
Méně nájemců – zejména v bytech pronajatých soukromými osobami – uvedlo, že v porovnání s vlastníky domů mají opatření k zajištění odolnosti vůči změně klimatu na úrovni domácností. Procento vlastníků domů, kteří měli pojištění domácnosti pokrývající extrémní povětrnostní jevy, lepší klimatizaci nebo větrání nebo záložní zdroj energie, bylo téměř dvojnásobné ve srovnání s nájemci (obrázek 5.8).

© Stefano Scagliarini, Městské poklady/EEA

Obrázek 5.7 Procento respondentů, kteří zažili dopady změny klimatu ve své oblasti, podle typu držby bydlení

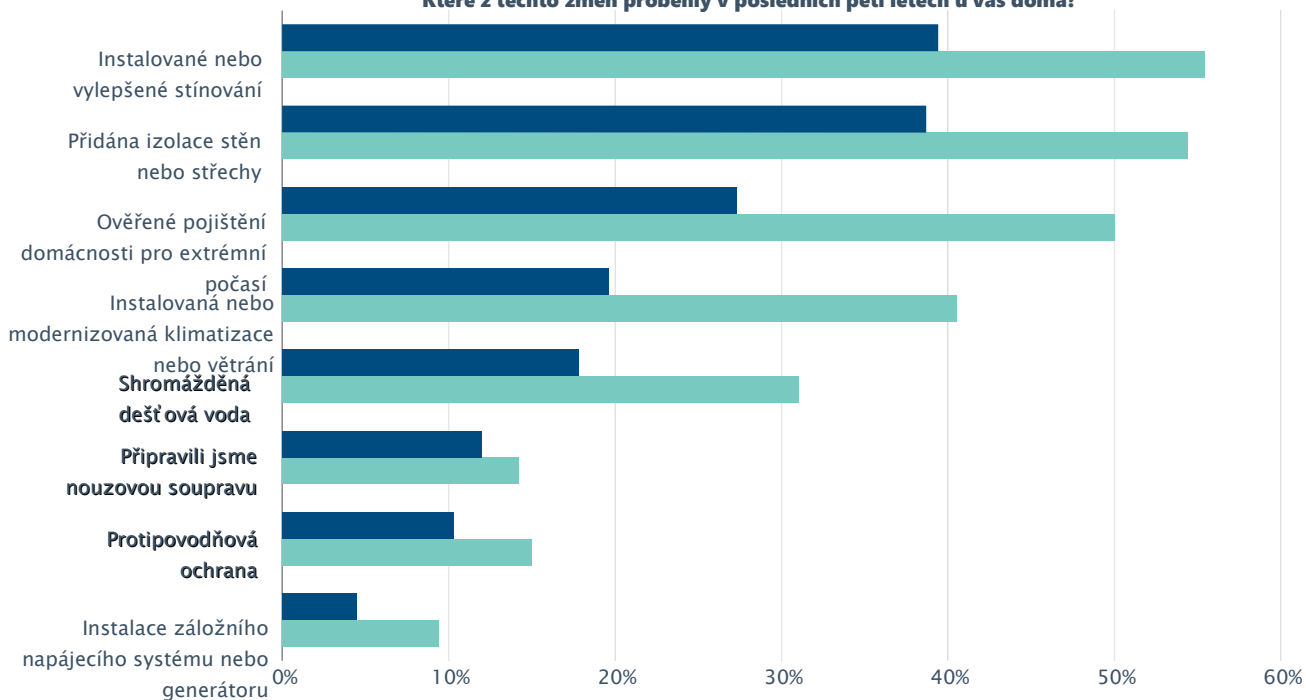
Zažili jste v posledních pěti letech některou z následujících situací, ve které žijete?

Mezi skupinami držby bytů byly rovněž zjištěny nesrovnalosti, pokud jde o opatření ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu zaznamenaná v jejich oblasti. Pokud jde o uvedená opatření, vyšší procento vlastníků domů uvedlo, že zaznamenalo osvětové kampaně, změny pracovního nebo vzdělávacího harmonogramu, kontrolní opatření pro komáry, výsadbu stromů / městskou zeleň a omezení využívání vody (obrázek 5.9).

Obrázek 5.8 Procento respondentů, kteří uvedli opatření v oblasti odolnosti vůči změně klimatu na úrovni domácností, podle typu vlastnického práva k bydlení

Které z těchto změn proběhly v posledních pěti letech u vás doma?

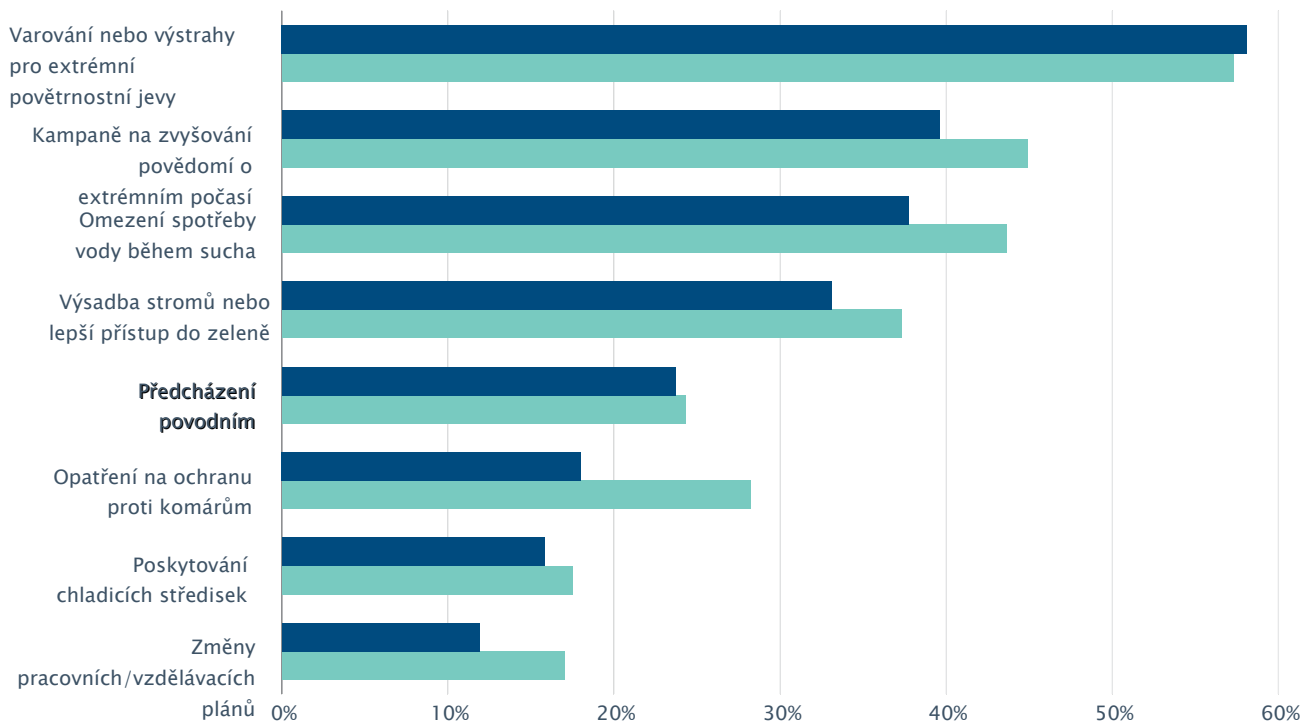

5 Rozdíly mezi skupinami respondentů

Podobný podíl vlastníků a nájemců pozoroval opatření, jako je prevence povodní, poskytování chladicích středisek a varování nebo výstrahy před extrémními povětrnostními jevy.

Obrázek 5.9 Procento respondentů, kteří vnímají opatření v oblasti odolnosti vůči změně klimatu vedená orgány ve své oblasti, podle typu vlastnického práva k bydlení

Viděli jste, jak se tyto akce odehrávají ve vaší oblasti?

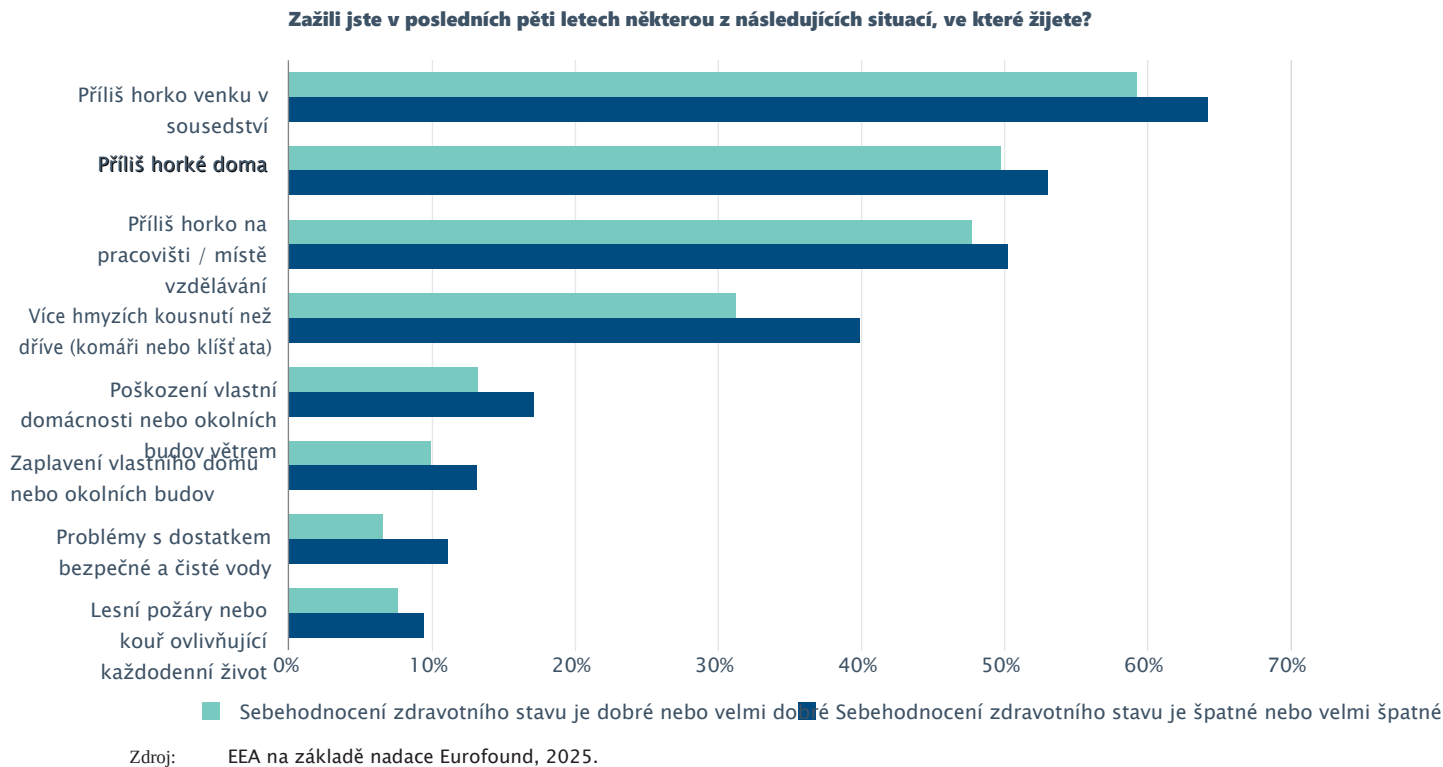

Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound, ■ Domácnost nájemce ■ Domácnost vlastníka

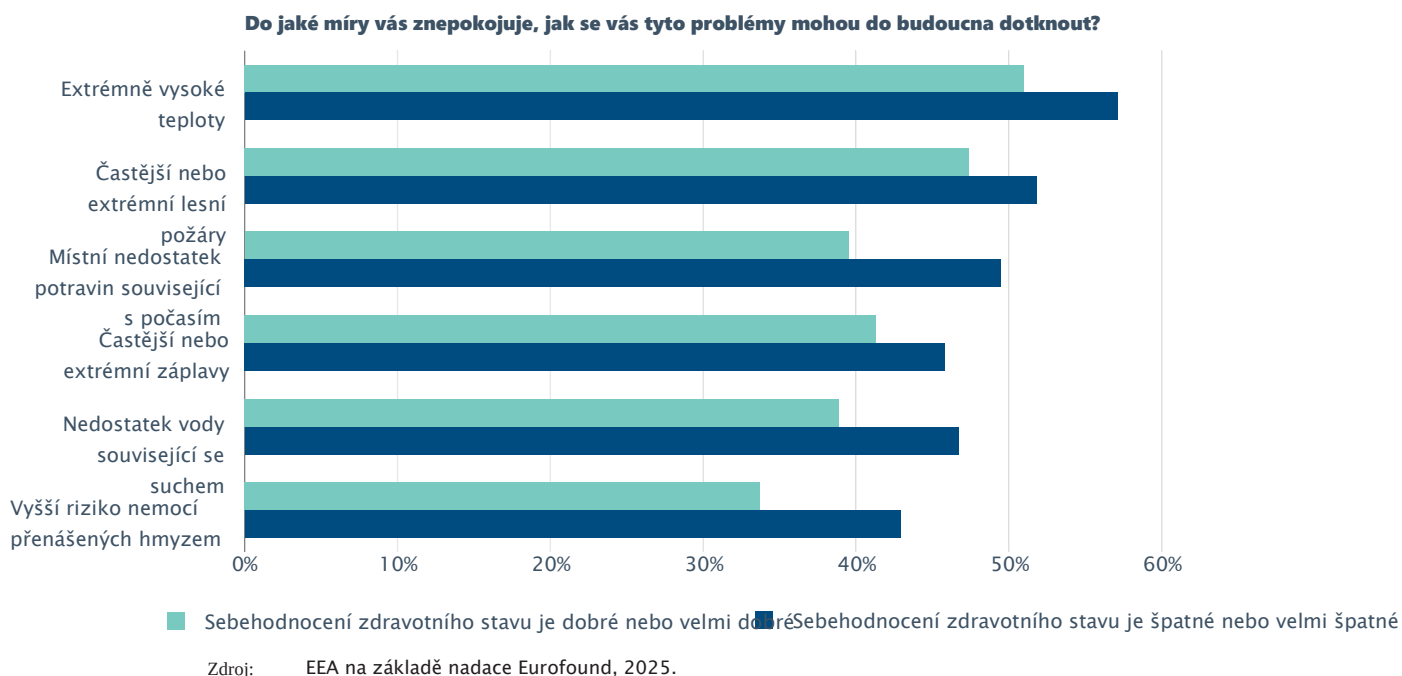
5.5 Osvědčený zdravotní stav

Obecně lze říci, že ve srovnání s respondenty s dobrým nebo velmi dobrým sebehodnocením zdraví měli ti, kteří měli horší sebehodnocení zdraví, větší pravděpodobnost, že v posledních pěti letech zaznamenali dopady na klima (obrázek 5.10), a vyjádřili, že jsou velmi nebo docela znepokojeni dopady na klima v budoucnosti (obrázek 5.11).

Obrázek 5.10 Procento respondentů, kteří zažili dopady změny klimatu ve své oblasti, podle vlastního posouzení zdravotního stavu

Obrázek 5.11 Procento respondentů, kteří se obávají budoucích dopadů změny klimatu, podle vlastního posouzení zdravotního stavu

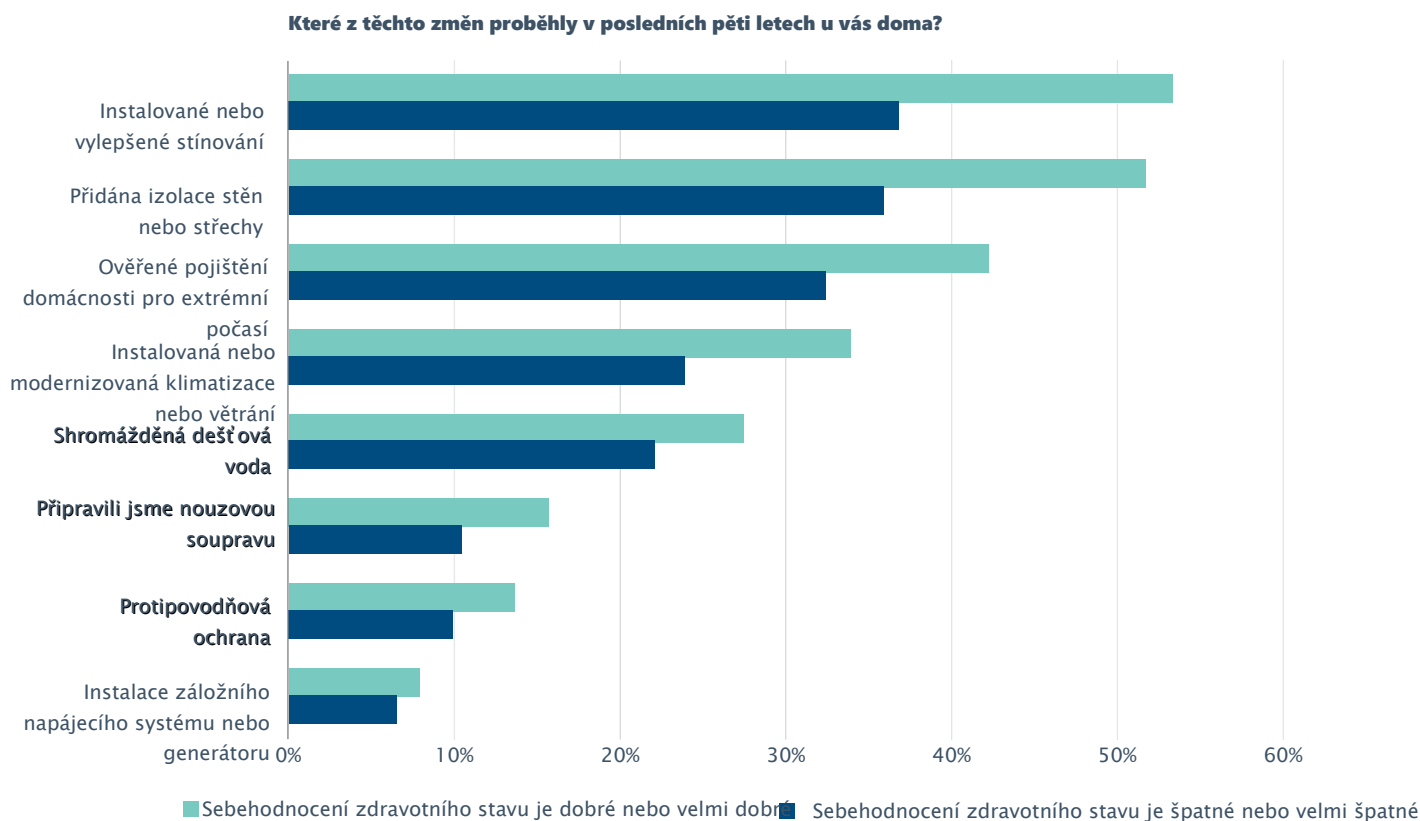
5 Rozdíly mezi skupinami respondentů

Kromě toho nižší procento respondentů s horším sebehodnotícím zdravotním stavem uvedlo, že jak opatření k zajištění odolnosti na úrovni domácností, tak opatření pod vedením orgánů v jejich oblasti vnímají (obrázek 5.12 a obrázek 5.13). Lidé s již existujícími zdravotními problémy patří mezi osoby, které jsou nejvíce náchylné k tomu, že budou ovlivněny teplem a jinými extrémními povětrnostními jevy (WHO Europe, 2021; EEA, 2025b). Skutečnost, že pro osoby se špatným zdravotním stavem je k dispozici méně opatření k zajištění odolnosti vůči změně klimatu, může rizika pro tuto skupinu zhoršit.

Špatné zdraví může snížit schopnost člověka pracovat, a tím i cenovou dostupnost opatření pro odolnost domácností vůči změně klimatu. Dvakrát vyšší procento lidí s vlastním hodnocením velmi špatným nebo špatným zdravím (55,2 %) uvedlo, že si nemohou dovolit udržet svůj domov dostatečně chladný v létě ve srovnání s těmi, kteří hodnotili své zdraví jako velmi dobré nebo dobré (27,5 %).

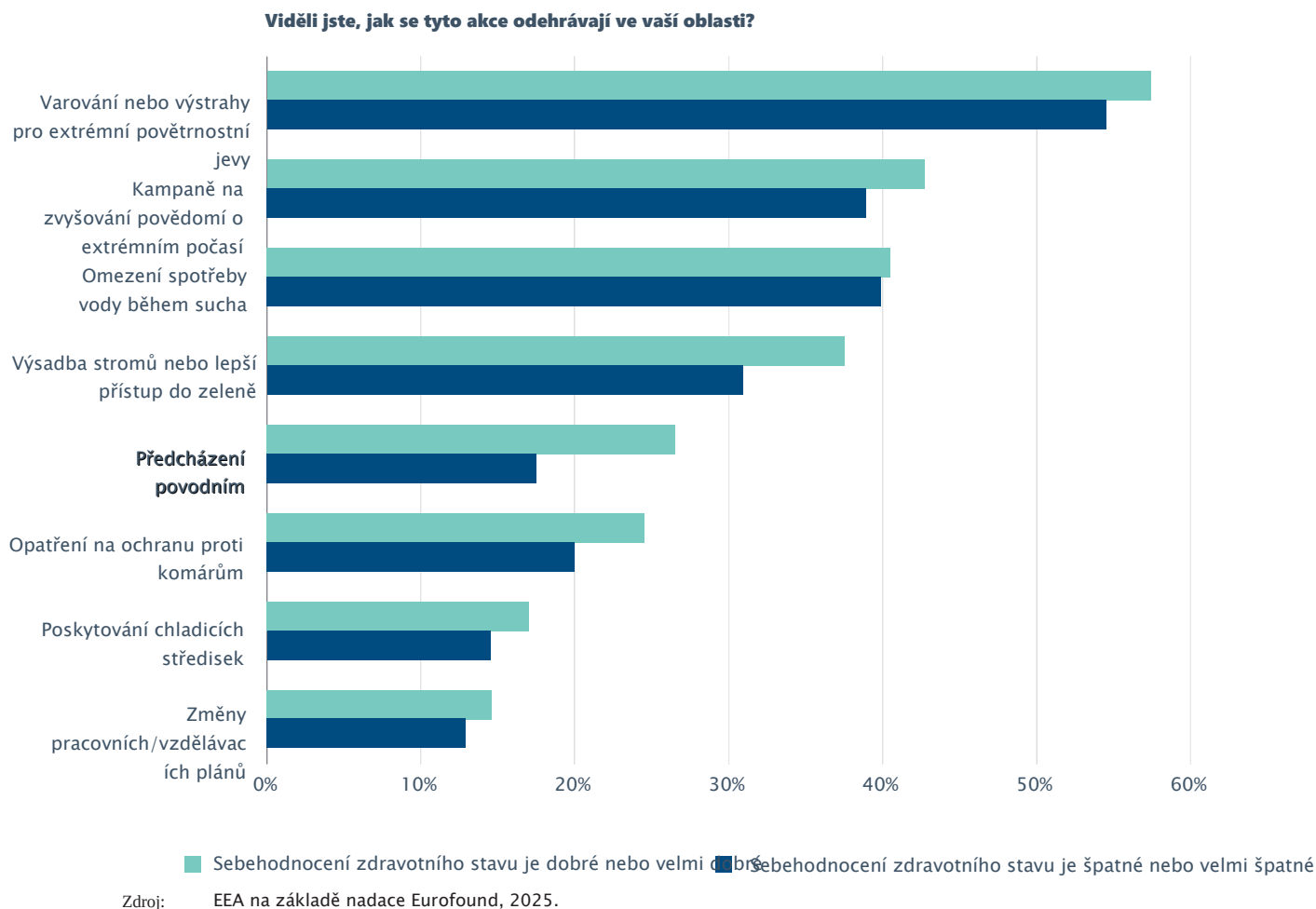
Lidé s vážnými zdravotními problémy mohou být po značnou dobu doma a mohou být obzvláště citliví na teplo kvůli svému stavu nebo typům léků, které užívají (WHO Europe, 2021). Je důležité, aby měli doma příjemnou teplotu. Přesto 54,9 % těch, kteří uvedli, že byli vážně omezeni ve svých každodenních činnostech fyzickými nebo duševními problémy, nemocemi a zdravotním postižením, uvedlo, že si nemohou dovolit udržet svůj domov v létě chladný, ve srovnání s 30,8 % těch, kteří uvedli, že nebyli omezeni takovými zdravotními problémy. Je proto nezbytné zajistit, aby měl každý přístup k cenově dostupnému a udržitelnému chlazení v horkých obdobích, zejména s ohledem na rychle se oteplující klima.

Obrázek 5.12 Procento respondentů, kteří uvedli opatření v oblasti odolnosti vůči změně klimatu na úrovni domácností, podle vlastního posouzení zdravotního stavu

Zdroj: EEA na základě nadace Eurofound, 2025.

Obrázek 5.13 Procento respondentů, kteří uvedli opatření pro odolnost vůči změně klimatu vedená orgány, podle vlastního posouzení zdravotního stavu

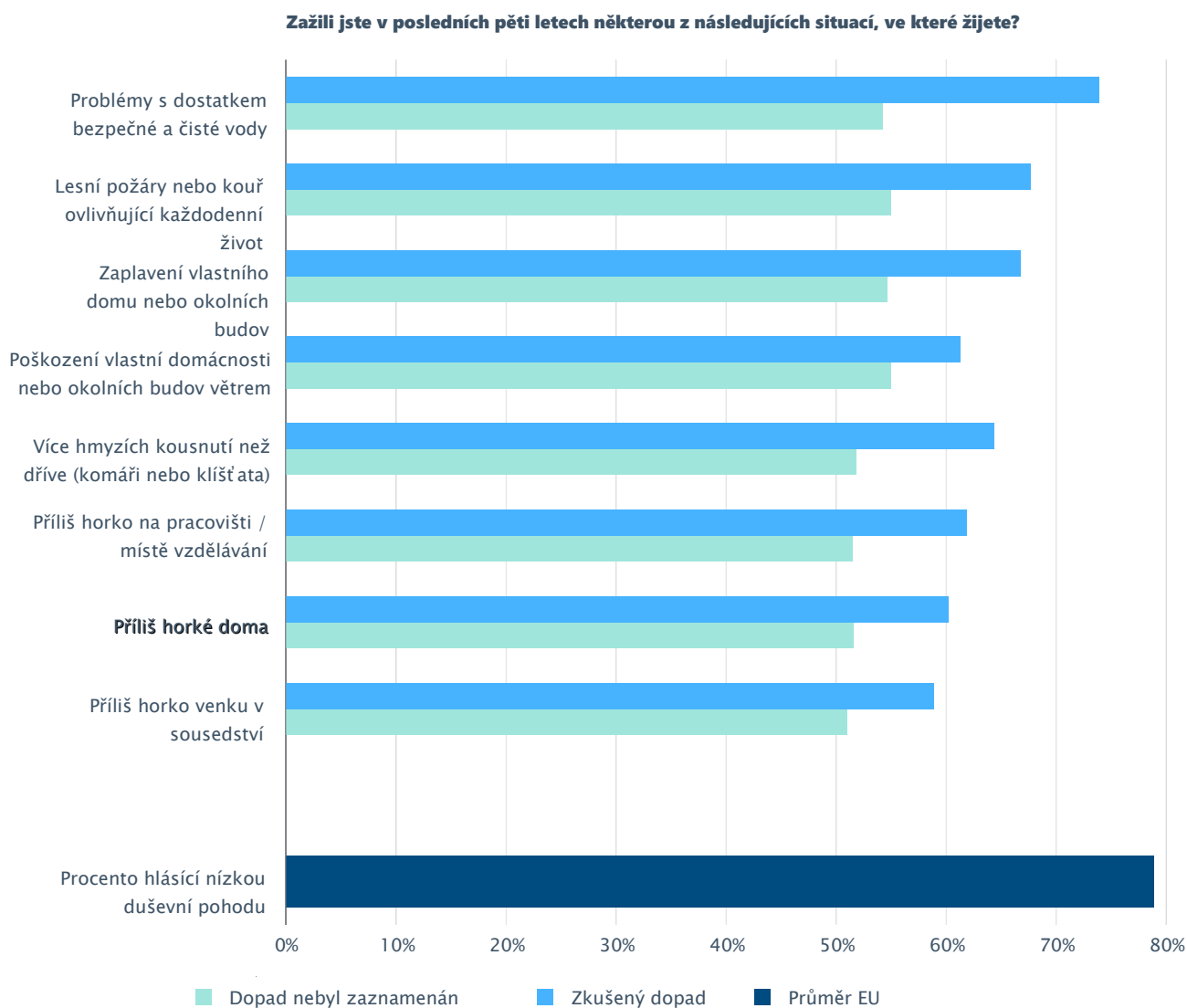

Za účelem měření interakcí mezi dopady změny klimatu a duševním zdravím zahrnoval průzkum otázky z nástroje WHO-5 pro měření duševní pohody (WHO, 2024) ⁽⁴⁾. Výsledky ukazují, že respondenti se špatným duševním zdravím měli v posledních pěti letech větší pravděpodobnost, že se ve své oblasti setkali s dopady změny klimatu (obrázek 5.14). Tento rozdíl zůstává statisticky významný při kontrole okolností, jako je příjem, postavení v zaměstnání a typ domácnosti.

Další statistická analýza (regrese) výsledků průzkumu ukazuje, že tři nebo více uvedených dopadů na klima v posledních pěti letech má podobnou souvislost se špatnou duševní pohodou jako hlavní životní stresory, jako je nezaměstnanost nebo rodičovství samoživitelů. Tato zjištění doplňují rostoucí množství důkazů spojujících změnu klimatu s negativními výsledky v oblasti duševního zdraví (např. Evropské středisko pro sledování klimatu a zdraví, 2022) a zdůrazňují potřebu začlenit aspekty duševního zdraví do opatření a činností v oblasti odolnosti vůči změně klimatu.

4 WHO definuje špatnou duševní pohodu, když respondenti v dotazníku WHO-5, který se skládá z pěti otázek, dosáhnou méně než 50 bodů. To působí jako indikace možné přítomnosti duševní poruchy (např. depresivní poruchy) (WHO, 2024).

Obrázek 5.14 Procento respondentů se špatnou duševní pohodou podle zkušeností s dopady změny klimatu v jejich oblasti

6 Závěry a příležitosti k akci

Výsledky on-line průzkumu, které jsou zde uvedeny, ukazují, že extrémní povětrnostní jevy a další dopady – způsobené nebo zhoršené měnícím se klimatem – již zažila většina respondentů. Vysoké procento respondentů se obávalo budoucích dopadů změny klimatu. Tato zjištění jsou v souladu s dalšími celoevropskými průzkumy (EIB, 2024; EK, 2025a). Současná úroveň, na níž jsou opatření pro odolnost vůči změně klimatu prováděna, jak uvedli respondenti – jak na úrovni domácností, tak ve svých čtvrtích – však neodpovídá úrovni zásahu požadované na základě životních zkušeností a budoucích obav.

Tato zjištění podporují zaměření evropské politiky na odolnost vůči změně klimatu a vyzývají k většímu úsilí při přizpůsobování se změně klimatu spolu s již zavedeným silným programem zmírňování změny klimatu na ochranu prosperity a dobrých životních podmínek evropského obyvatelstva. V následujících oddílech jsou zdůrazněny otázky, které mohou být relevantní pro probíhající politické diskuse.

6.1 Potřeba široké implementace adaptačních řešení

Zjištění tohoto průzkumu odrážejí výsledky průzkumu EUCRA: připravenost společnosti zůstává nízká, neboť provádění politiky výrazně zaostává za rychle rostoucí úrovní rizik (EEA, 2024a). Proto je nezbytné přesunout úsilí o přizpůsobení se změně klimatu v celé Evropě od plánování k provádění.

Podle názoru respondentů průzkumu jsou ze všech opatření uvedených v průzkumu nejčastěji vidět opatření na zvýšení odolnosti „nezaložená na infrastruktuře“, která v současné době provádějí veřejné orgány – včasná varování a výstrahy, osvětové kampaně a omezení využívání vody během sucha.

Ačkoli jsou tato opatření jistě nezbytná a účinná, je rovněž nezbytné zintenzivnit úsilí, které přispívá k prevenci dopadů změny klimatu (viz tabulka 1.1). Je třeba široce provádět infrastrukturní opatření pro přizpůsobení se změně klimatu, jako jsou řešení inspirovaná přírodou (např. ekologizace měst) a hospodaření s dešťovou vodou.

Taková opatření obvykle spadají do pravomocí orgánů na nižší než celostátní nebo místní úrovni, ale převážná většina místních samospráv nemá finanční prostředky na provádění adaptačních plánů (Venner et al., 2025). Proto je důležité zajistit, aby byly na místní úrovni k dispozici finanční prostředky na přizpůsobení se změně klimatu.

Respondenti žijící mimo města s menší pravděpodobností uvedli, že v jejich oblasti byla provedena adaptační opatření. Zatímco mnoho velkých měst bylo v posledních několika desetiletích zastánci adaptačních opatření v Evropě (EEA, 2024b), je rovněž nezbytné zahájit adaptační úsilí v menších obcích a venkovských oblastech.

Podle nedávné studie města ve srovnání s velkými městy častěji uvádějí nedostatečnou politickou podporu, nedostatky v personální kapacitě pro identifikaci možností financování a obtíže při plnění podmínek a požadavků různých zdrojů financování přizpůsobení se změně klimatu, a to i ze strany orgánů a programů EU. V důsledku toho mají na opatření a procesy v oblasti přizpůsobení se změně klimatu k dispozici méně finančních prostředků (Venner et al., 2025). Další podpora je proto důležitá na místní úrovni jako „základ adaptace“ (EK, 2021). Evropská platforma pro přizpůsobení se změně klimatu Climate-ADAPT poskytuje informace o různých [možnostech přizpůsobení se změně](#) klimatu a předkládá [případové studie](#) o jejich provádění.

6.2 Řešení tepla jako nejrozšířenějšího rizika pro zdraví a pohodu

Agentura EUCRA (EEA, 2024a) označuje teplo za kritické riziko pro lidské zdraví. Vysoký podíl respondentů v tomto průzkumu, kteří zažili nadměrné teplo, vyžaduje naléhavá opatření k řešení tohoto problému. Zejména je zásadní řešit vysoké teploty v domovech lidí, aby se zabránilo úmrtnosti a špatnému zdraví způsobenému vysokými teplotami každé léto (Janoš et al., 2025). Toho lze dosáhnout začleněním opatření pro přizpůsobení se změně klimatu a strategií zmírňování změny klimatu do stavebních

norem a postupů v podobě technických specifikací, předpisů a bezpečnostních opatření (JRC, 2025).

V rychle se oteplovající Evropě je nezbytné zajistit, aby bylo udržitelné chlazení dostupné a cenově dostupné pro všechny občany. Téměř dvě třetiny nejméně bohatých respondentů v tomto průzkumu uvedly, že si v létě nemohou dovolit udržet svůj domov dostatečně chladný. To zdůrazňuje naléhavou potřebu zajistit, aby chlazení bylo cenově dostupné pro skupiny s nejnižšími příjmy. Mezi klíčové prvky strategie udržitelného chlazení patří:

- podpora dálkového chlazení;
- upřednostnění investic do technik pasivního chlazení;
- racionálně a středně používat aktivní chladicí systémy;
- vývoj nízkoenergetických chladicích systémů, které jsou vhodné pro budoucí teplejší klima (EEA, 2022c).

6.3 Podpora odolnosti domácností

Další oblastí, kterou by tvůrci politik mohli dále prozkoumat s cílem zlepšit odolnost evropské společnosti vůči změně klimatu, je zvýšení dostupnosti a cenové dostupnosti opatření na úrovni domácností, která doplňují opatření vedená orgány. Podle EIB (2024) má 71 % Evropanů pocit, že jsou informováni o tom, co mohou udělat pro účinné přizpůsobení svých domovů a životního stylu. Většina (60 %) si však není vědoma veřejných dotací nebo finančních pobídek na podporu svého úsilí – buď proto, že tyto pobídky nejsou k dispozici, nebo proto, že informace o nich jsou špatně distribuovány.

V průzkumu se nájemci – v současné době 31 % obyvatel EU (Eurostat, 2024) – ukázali jako méně připravená skupina ve srovnání s vlastníky domů. Nájemci v soukromém i sociálním bydlení by proto měli být zohledněni v opatřeních zaměřených na přizpůsobení obydlí lidí. Příkladem příslušných opatření by byly částečné nebo úplné dotace, granty nebo půjčky na podporu vlastníků a nájemců nemovitostí při investicích do opatření na odolnost vůči změně klimatu (EEA, 2025b).

6.4 Ochrana zranitelných skupin

Kromě skupin s nízkými příjmy a nájemců výsledky průzkumu poukazují na význam zohlednění dalších zranitelných skupin v rámci adaptačních opatření. V zásadě jsou zejména dobré životní podmínky mladých lidí, kteří prožijí bezprecedentní změnu klimatu. Dřívější studie ukazují, že mnoho mladých lidí trpí klimatickou úzkostí (Hickman et al., 2021), což dokládá vysoké procento mladých respondentů v tomto průzkumu (16–29 let), kteří se obávají budoucích dopadů změny klimatu.

Vysoký podíl respondentů se špatným zdravotním stavem, u nichž bylo provedeno sebehodnocení, uvedl, že se setkali s dopady změny klimatu v kombinaci s menším počtem opatření k zajištění odolnosti na úrovni domácností. Z toho vyplývá, že je třeba se zaměřit na ochranu zdraví lidí před dopady změny klimatu, včetně dobrých životních podmínek osob s již existujícími zdravotními podmínkami.

Pokud jde konkrétně o duševní zdraví v měnícím se klimatu, výsledky průzkumu naznačují souvislost mezi vícenásobnými extrémními povětrnostními jevy a špatným duševním zdravím. To vyžaduje, aby cílené strategie v oblasti duševního zdraví byly začleněny do politik a opatření týkajících se přizpůsobení se změně klimatu a zdraví v mnohem větší míře, než tomu bylo doposud (viz Evropské středisko pro sledování klimatu a zdraví, 2022; Stewart-Ruano et al., 2025).

Bez naléhavých opatření na ochranu nejzranitelnějších občanů EU by dopady změny klimatu pravděpodobně dále zhoršily zdraví lidí. Subjekty občanské společnosti i některé členské státy EU nedávno vyzvaly k vytvoření evropské strategie v oblasti klimatu a zdraví (EuroHealthNet, 2025; Rada Evropské unie, 2025). To zdůrazňuje potřebu jednat a význam EU jako koordinačního orgánu v oblasti klimatu a zdraví.

Závěrem lze říci, že je nezbytné zintenzivnit úsilí na evropské, celostátní a nižší než celostátní úrovni o další zvýšení odolnosti jak na úrovni domácností, tak na úrovni orgánů, aby bylo možné držet krok s měnícím se klimatem. To vyžaduje systémová

opatření v různých odvětvích, od bydlení a zastavěného prostředí přes finance a pojištění až po veřejné zdraví.

Zkratky

EHP	Evropská agentura pro životní prostředí
EIB	Evropská investiční banka
EUCRA	Evropské posouzení klimatických rizik
EU	Evropská unie
Eurofound	Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek

Odkazy

- Rada Evropské unie, 2025, „AOB pro zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele (zdraví) konající se dne 2. prosince 2025: Strategie EU v oblasti klimatu a zdraví“ ([https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15753-2025-INIT/en/pdf#:~:text=LIFE.5-,EN,a%20low-carbon%20economy.2\)](https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15753-2025-INIT/en/pdf#:~:text=LIFE.5-,EN,a%20low-carbon%20economy.2),), přístup 11. prosince 2025.
- Diakakis, M., et al., 2022, „Public Perceptions of Flood and Extreme Weather Early Warnings in Greece“, *Sustainability*, 14 (16), s. 10199 (<https://doi.org/10.3390/su141610199>).
- EK, 2021, sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Vytvoření Evropy odolné vůči změně klimatu – nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu (COM/2021/82 final) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ TXT/?uri=COM:2021:82:FIN>), přístup 11. prosince 2025.
- EK, 2024, sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Řízení klimatických rizik – ochrana lidí a prosperity (COM(2024) 91 final) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ TXT/?uri=CELEX%3A52024DC0091>), přístup 11. prosince 2025.
- EK, 2025a, „Zvláštní průzkum Eurobarometr 565. Změna klimatu“ (<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3472>), přístup 11. prosince 2025.
- EK, 2025a, společné sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o strategii Evropské unie připravenosti (JOIN(2025) 130 final) (<https://webgate.ec.europa.eu/circabc-ewpp/d/d/workspace/SpacesStore/b81316ab-a513-49a1-b520-b6a6e0de6986/download>) zpřístupněné dne 11. prosince 2025.
- EK, 2025b, sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Zavedení plánu Unie pro prevenci, připravenost a reakci na zdravotní krizi (COM(2025) 745 final) (https://health.ec.europa.eu/document/download/30e8929a-3644-4049-a75f-9158345884c9_en?filename=security_com_2025-745_act_en.pdf), přístup 11. prosince 2025.
- Sředitisko ECDC, 2021, *Organizace dozoru nad vektory a jejich kontroly v Evropě* (<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/organisation-vector-surveillance-and-control-europe>), přístup 19. prosince 2025.
- ECDC, 2023, 'Culex pipiens group – current known distribution (Skupina Culex pipiens – současná známá distribuce): říjen 2023' (<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/culex-piens-group-current-known-distribution-october-2023>), přístup 11. prosince 2025.
- ECDC, 2025, 'Aedes invasive mosquitoes – current known distribution: červen 2025' (<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/aedes-invasive-mosquitoes-current-known-distribution-june-2025>), přístup 11. prosince 2025.
- EEA, 2017, *Climate change adaptation and disaster risk reduction in Europe (Přizpůsobení se změně klimatu a snižování rizika katastrof v Evropě)*, zpráva EEA č. 15/2017 (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/climate-change-adaptation-and-disaster>), přístup 11. prosince 2025.
- EEA, 2020, *Urban adaptation in Europe: Jak města reagují na změnu klimatu*, zpráva EEA č. 12/2020 (<https://www.eea.europa.eu/publications/urban-adaptation-in-europe>), přístup 11. prosince 2025.
- EEA, 2022a, *Změna klimatu jako hrozba pro zdraví a dobré životní podmínky v Evropě: zaměření na teplo a infekční onemocnění*, zpráva EEA č. 7/2022 (<https://www.eea.europa.eu/publications/climate-change-impacts-on-health>), přístup 11. prosince 2025.

EEA, 2022b, *Na cestě ke „spravedlivé odolnosti“: nikoho neopomíjet při přizpůsobování se změně klimatu*, informační sdělení agentury EEA (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/towards-just-resilience-leaving-no-one-behind-when-adapting-to-climate-change>) zpřístupněné dne 11. prosince 2025.

EEA, 2022c, *Chlazení budov udržitelným způsobem v Evropě: zkoumání vztahů mezi zmírňováním změny klimatu a přizpůsobováním se této změně a jejich sociálními dopady*, informační sdělení agentury EEA (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/cooling-buildings-sustainably-in-europe-exploring-the-links-between-climate-change-mitigation-and-adaptation-and-their-social-impacts>), přístup 11. prosince 2025.

EEA, 2024a, *European Climate Risk Assessment*, zpráva EEA č. 01/2024 (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/european-climate-risk-assessment>), přístup 11. prosince 2025.

EEA, 2024b, *Urban adaptation in Europe: What works?*, zpráva EEA č. 14/2023 (<https://www.eea.europa.eu/publications/urban-adaptation-in-europe-what-works>), přístup 11. prosince 2025.

EEA, 2024c, *Dopady tepla na zdraví: dohled a připravenost v Evropě*, informační sdělení agentury EEA (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/the-impacts-of-heat-on-health>), přístup 11. prosince 2025.

EEA, 2025a, *From adaptation planning to action (Od plánování přizpůsobení k opatřením): Insights into progress and challenges across Europe* (Postřehy o pokroku a výzvách v celé Evropě), informační sdělení agentury EEA (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/from-adaptation-planning-to-action>), přístup 11. prosince 2025.

EEA, 2025b, *Social fairness in preparation for climate change (Sociální spravedlnost při přípravě na změnu klimatu: how just resilience can benefit communities across Europe* (Jak může být spravedlivá odolnost přínosem pro komunity v celé Evropě), zpráva EEA č. 04/2025 (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/social-fairness-in-preparing-for-climate-change-how-resilience-can-benefit-communities-across-europe>), přístup 12. prosince 2025.

EEA, 2025c, „Economic losses from weather- and climate-related extremes in Europe“ (Hospodářské ztráty v důsledku extrémních jevů souvisejících s počasím a klimatem v Evropě), ukazatel EEA (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/economic-losses-from-climate-related>), přístup 12. prosince 2025.

EEA, 2025d, 'Area and population affected during least one quarter of the year by water scarcity conditions in the EU, measured by the water exploitation index plus', EEA Chart (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/use-of-freshwater-resources-in-europe-1-1764323013/area-and-population-affected-during?activeTab=265e2bee-7de3-46e8-b6ee-76005f3f434f>), přístup 12. prosince 2025.

EIB, 2024, „94 % evropských podpůrných opatření pro přizpůsobení se změně klimatu, podle průzkumu EIB“ (<https://www.eib.org/en/press/all/2024-406-94-of-Europeanans-support-measures-to-adapt-to-climate-change-according-to-eib-survey>), přístup 12. prosince 2025.

Eurofound, 2024, „WHO-5 average scores and proportions of people at risk of depression by age group“ (Průměrná skóre WHO-5 a podíl osob ohrožených depresí podle věkových skupin, EU-27, 2020–2023) (<https://www.eurofound.europa.eu/en/surveys-and-data/data-catalogue/who-5-average-scores-and-proportions-people-at-risk-press-age-group-eu27-2020-2023>), přístup 12. prosince 2025.

Eurofound, 2025, *Living and Working in the EU e-survey (Elektronický průzkum Život a práce v EU)* (<https://www.eurofound.europa.eu/en/surveys-and-data/surveys/living-and-working-in-the-eu-e-survey>), přístup 12. prosince 2025.

EuroHealthNet, 2025, „An urgent call for an EU Strategy on Climate and Health“, tisková zpráva (<https://eurohealthnet.eu/publication/an-urgent-call-for-an-eu-strategy-on-climate-and-health/>), přístup 12. prosince 2025.

Evropské středisko pro sledování klimatu a zdraví, 2022, *Climate change and health: přehled vnitrostátních politik v Evropě*

(<https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/observatory/policy/national-policies/status-national-policies>), přístup 19. prosince 2025.

Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění, 2024, *The dashboard on insurance protection gap for natural catastrophes in a nutshell (Přehled nedostatků v oblasti ochrany pojištění pro přírodní katastrofy v kostce)* (https://www.eiopa.europa.eu/document/download/bbdc653b-e335-41f0-8293-0d8280a09855_en?filename=EIOPA-BoS-24-473_Dashboard%20on%20insurance%20protection%20gap%20for%20natural%20catastrophes%20in%20in%20a%20nutshell%20-%202024%20version.pdf) přístup 12. prosince 2025.

Evropský parlament, 2024, *Politické nástroje k řešení sociálních nerovností souvisejících se změnou klimatu: studie v centru pozornosti* ([https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU\(2023\)740081](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU(2023)740081)), přístup 12. prosince 2025.

Eurostat, 2023, „EU statistics on income and living conditions“, Microdata (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/european-union-statistics-on-income-and-living-conditions>), přístup 11. prosince 2025.

Eurostat, 2024, *Housing in Europe – 2024 edition* (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/housing-2024>), přístup 12. prosince 2025.

Hickman, C. a kol., 2021, „Climate anxiety in children and young people and their beliefs about government responses to climate change: globální průzkum“, *The Lancet Planetary Health*, 5(12) E863-E873 ([https://doi.org/10.1016/S2542-5196\(21\)00278-3](https://doi.org/10.1016/S2542-5196(21)00278-3)).

Janoš, T., et al., 2025, „Heat-related mortality in Europe during 2024 and health emergency forecasting to reduce preventable deaths“ (Úmrtnost související s teplem v Evropě během roku 2024 a prognózy zdravotních mimořádných situací ke snížení úmrtí, jimž lze předcházet), *Nature Medicine* (<https://doi.org/10.1038/s41591-025-03954-7>).

JRC, 2017, *Overcoming the split incentive barrier in the building sector: Unlocking the energy efficiency potential in the rental & multifamily sectors*, technická zpráva JRC č. JRC101251 (<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC101251>), přístup 12. prosince 2025.

JRC, 2025, „Přizpůsobení se změně klimatu: Normy a strategie pro zastavěné prostředí“ (<https://eurocodes.jrc.ec.europa.eu/news/climate-change-adaptation-standards-and-strategies-built-environment>), přístup 12. prosince 2025.

Martinez, G., et al., 2025, „People-centered cooling: ochrana zdraví před nebezpečným teplem, od člověka k planetě“, *International Journal of Biometeorology*, 69, s. 2141–2156 (<https://doi.org/10.1007/s00484-025-02952-1>).

Stewart-Ruano, A., et al., 2025, „A Critical Gap in Addressing Mental Health in Heat-Health Action Plans Worldwide“, *Current Environmental Health Reports*, 12(23) (<https://doi.org/10.1007/s40572-025-00486-7>).

Tesselaar, M., et al., 2020, 'Regional inequalities in flood insurance affordability and uptake under climate change' (Regionální nerovnosti v cenové dostupnosti pojištění proti povodním a jeho využívání v rámci změny klimatu), *Sustainability*, 12(20), 8734 (<https://doi.org/10.3390/su12208734>).

Titko, M., et al., 2021, „Population Preparedness for Disasters and Extreme Weather Events as a Predictor of Building a Resilient Society: Slovenská republika“, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18 (5), s. 2311 (<https://doi.org/10.3390/ijerph18052311>).

van Daalen, K. a kol., 2024, „The 2024 Europe Report of the Lancet Countdown on Health and Climate Change: bezprecedentní oteplování vyžaduje bezprecedentní opatření“, *The Lancet Public Health*, 9 (7), s. e495-522 ([https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(24\)00055-0](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(24)00055-0)).

Venner, K., et al., 2025, „Kdo vede, kdo zaostává? Meziměstské nerovnosti v evropském financování a financování přizpůsobování se změně klimatu“,

Environmental Research letters, 20 (7), s. 074061

(<https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1748-9326/adde71>).

WHO, 2024, *The World Health Organization-Five Well-Being Index (WHO-5) (Index pěti dobrých životních podmínek Světové zdravotnické organizace (WHO-5))*

(<https://www.who.int/publications/m/item/WHO-UCN-MSD-MHE-2024.01>), přístup 12. prosince 2025.

WHO Europe, 2021, *Teplo a zdraví v evropském regionu WHO: aktualizované důkazy pro účinnou prevenci* (<https://www.who.int/europe/publications/i/item/9789289055406>)

zpřístupněné dne 12. prosince 2025.

World Weather Attribution, 2024, „Climate change and high exposure increased costs and disruption to lives and livelihoods from flooding-to-lives-and-livelihoods-from-flooding-associated-with-exceptionally-heavy-rainfall-in-central-europe/“ (Změna klimatu a vysoká expozice zvýšeným nákladům na život a živobytí v důsledku povodní spojených s mimořádně silným deštěm ve střední Evropě, 2024, „Climate change and high exposure increased costs and disruption to lives and livelihoods- from-flooding-associated-with-exceptionally-heavy-rainfall-in-in-central-europe/), přístup 12. prosince 2025.

Zhang, L., et al., 2025, „Housing and household vulnerability to summer overheating: A latent classification for England“, *Energy Research & Social Science*, 125, s. 104126 (<https://doi.org/10.1016/j.erss.2025.104126>).

Příloha 1 Elektronický průzkum Život a práce v EU 2025 – otázky analyzované ve zprávě

Zažila jste v posledních pěti letech některou z následujících situací, ve které žijete?

- Příliš horko ve vašem domě
- Příliš horko na pracovišti/místě vzdělávání
- Příliš horko, když jste ve svém okolí
- Váš dům nebo jiné budovy kolem vás jsou zaplaveny
- Váš dům nebo jiné budovy kolem vás jsou poškozeny větrem
- Lesní požáry nebo jejich kouř ovlivňující váš každodenní život
- Více kousnutí hmyzem než dříve (komáři nebo klíšťata)
- Problémy se získáváním dostatečného množství bezpečné a čisté vody

Možnosti odpovědi: Ano, Ne, Nevím, Raději neodpovím

Do jaké míry vás znepokojuje, jak se vás tyto problémy mohou do budoucna dotknout?

- Extrémně vysoké teploty narušují každodenní život a pohodu
- Častější nebo extrémnější povodně
- Častější nebo extrémnější lesní požáry
- Vyšší pravděpodobnost onemocnění komáry nebo kousnutí klíšťaty
- Omezený přístup k nezávadné vodě pro každodenní použití v důsledku sucha
- Omezený přístup k místním a sezónním potravinám v důsledku počasí ovlivňujícího plodiny

Možnosti odpovědi: velmi znepokojující; Docela znepokojující; s mírným znepokojením; Mírně znepokojen; Vůbec se jich to netýká; Nevím, Raději neodpovím

Které z těchto změn se v posledních pěti letech u vás doma odehrály?

- Přidána izolace stěn nebo střechy
- Instalovaná nebo modernizovaná klimatizace nebo větrání
- Instalované nebo vylepšené stínování
- Protipovodňová ochrana (např. lepší odvodnění, protipovodňové bariéry)
- Shromážděná dešťová voda pro použití doma/zahradě
- Instalace záložního napájecího systému nebo generátoru
- Připravena pohotovostní souprava
- Zajištěné pojištění domácnosti pokrývá extrémní povětrnostní jevy

Možnosti odpovědi: Ano, za posledních 5 let; již zavedená (včetně funkcí v nových stavbách); Ne, není na místě; Nevím, Raději neodpovím

Viděli jste, jak se tyto akce odehrávají ve vaší oblasti?

- Varování nebo upozornění na vlny veder nebo jiné extrémní povětrnostní jevy (prostřednictvím textových zpráv do mobilního telefonu, telefonních hovorů, v médiích)

- Osvětové kampaně o rizicích a opatřeních, která je třeba přijmout v případě extrémního počasí
- Více vysazených stromů nebo lepší přístup k zeleným plochám (např. parkům)
- Poskytnutí chladicích středisek (tj. veřejných budov s klimatizací)
- Změny pracovních/vzdělávacích plánů, aby se zabránilo aktivitám v nejteplejších hodinách nebo dnech
- Protipovodňová prevence (např. hráze nebo rybníky pro dešťovou vodu)
- Omezení využívání vody během sucha
- Kontrolní opatření pro komáry (např. postřik/fumigace)

Možnosti odpovědi: Ano, Ne, Nevím, Raději neodpovím

Může si vaše domácnost dovolit následující?

- Udržování dostatečně chladného domova v létě

Možnosti odpovědi: Ano, Ne, Nevím, Raději neodpovím

Evropská agentura pro životní prostředí, Eurofound

Přehráte a nedostatečně připravené: Zkušenosti Evropanů se změnou klimatu

2026 – 48 s. – 21 x 29,7 cm

ISBN: 978-92-9480-755-7

doi: 10.2800/6087030

Zpráva EEA č. 01/2026

Kontakt s EU

Osobně

V celé Evropské unii existují stovky informačních středisek Europe Direct. Adresa nejbližšího centra je k dispozici na adrese: https://european-union.europa.eu/contact-eu_en

Telefonicky nebo e-mailem

Europe Direct je služba, která zodpoví vaše dotazy týkající se Evropské unie. Tuto službu můžete kontaktovat: prostřednictvím bezplatného telefonu: 00 800 6 7 8 9 10 11 (někteří operátoři si mohou tyto hovory účtovat) nebo na tomto standardním čísle: +32 22 99 96 96 nebo e-mailem na adresu: https://european-union.europa.eu/contact-eu_en

Hledání informací o EU

on-line

Informace o Evropské unii ve všech úředních jazycích EU jsou k dispozici na internetových stránkách Europa na adrese: https://european-union.europa.eu/index_en

Publikace EU

Bezplatné a cenově dostupné publikace EU si můžete stáhnout nebo objednat na adrese: <https://op.europa.eu/en/web/general-publications/publications>.

Více kopií bezplatných publikací lze získat na adrese Europe Direct nebo ve vašem místním informačním středisku (viz https://european-union.europa.eu/contact-eu_en).